

جناب آقای دکتر اکبرپور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

روگرفت سند توسعه تحول و تعالی قوه قضائیه مثبت به شماره ۹۰۰۰/۳۸۶/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۱/۷ که به تصویب ریاست محترم قوه قضائیه رسیده است، به منظور درج در روزنامه رسمی به حضورتان ارسال می گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - مسعود ستایشی

۱۴۰۳/۱/۷

شماره ۹۰۰۰/۳۸۶/۱۰۰

تحول یعنی نقاط مثبت را تقویت کنیم، نقاط منفی را به صفر برسانیم... طرح تحول که چند سال قبل در قوه قضائیه تهیه شده باید پیش برود، احتمالاً یک مواردی [از سند] هم باید تغییر پیدا کند؛ شاید مواردی باید به روزرسانی بشود؛ سند را نگاه کنید، ببینید کجا به تکمیل احتیاج دارد، کجا به روزرسانی احتیاج دارد، آن را روزآمد کنید؛ لکن باید عمل بشود. حُسن این سند و هر سند برنامه ای در این است که کار را منضبط می کند؛ از پراکنده کاری جلوگیری می کند، این خیلی چیز مغتنم و مهمی است.»

بیانات رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) در هفته قوه قضائیه ۱۴۰۲

اعضای محترم شورای عالی قوه قضائیه

با عنایت به تأکیدات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) بر مساله تحول در قوه قضائیه به ویژه در سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه و دستور مؤکد معظم له بر لزوم عمل به سند تحول قضایی و روزآمدسازی آن و نظر به اتمام دوره زمانی اجرای سند تحول تا پایان سال ۱۴۰۲ بدین وسیله «سند تحول و تعالی قوه قضائیه» به عنوان مبنای عمل دستگاه قضایی تا پایان سال ۱۴۰۵ به پیوست ابلاغ می گردد.

«سند تحول و تعالی قوه قضائیه» با استفاده از تجربه اجرای سند پیشین، آسیب شناسی های صورت گرفته و بهره مندی حداکثری از نظرات قضات و نخبگان داخل و خارج از قوه قضائیه، استادان حوزه و دانشگاه در عرصه های قضایی، حقوقی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و مدیریتی، به روش «مسأله محور» و مبتنی بر رویکردهای «عزتمندی و استقلال قضات»، «بهره برداری حداکثری از ظرفیت های مردمی»، «هوشمندسازی و استفاده از فناوری های نوین»، «تسهیل ارایه خدمات و جلب رضایت مردم» و «حذف ساختارهای فسادزا» تدوین شده است.

بر این اساس ضروری است کلیه معاونت ها، سازمان و مراکز تابعه با همت مضاعف و تلاش مجاهدانه نسبت به اجرای دقیق و کامل مفاد این سند اقدام نموده و در تدوین برنامه های عملیاتی و ارائه گزارش های دوره ای با معاونت راهبردی و مرکز پیگیری اجرای سند تحول همکاری مؤثر داشته باشند.

امید است اجرای این سند در سایه الطاف و عنایات حضرت ولیعصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) موجب احقاق روزافزون حقوق مردم و گسترش عدالت در جامعه گردد.

رئیس قوه قضائیه - غلامحسین محسنی اژه

سند تحول و تعالی قوه قضائیه

بر اساس اصل یک صد و پنجاه و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قوه قضائیه به عنوان «پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت» معرفی شده است که تحقق این مأموریت نیازمند «تحول» به معنای حرکتی جهادی برای حفظ نقاط قوت و اصلاح عیوب و نوآوری های پی در پی است. رسیدن به این مهم نیازمندی های گوناگونی دارد. تدوین سیاستهای تحول آفرین، کاربست آنها در تصمیم گیری ها، ارائه رویکردهای جدید و راهکارهای تحولی و نیز انتصاب مدیران تحول خواه و منطبق بر نگرش های جدید، از پیش نیازهای تحقق تحول است.

سند تحول و تعالی قوه قضائیه - که نسخه روشن، اجماع ساز و جمع بندی شده ای از رویکردها و راهکارهای تحولی است - با حفظ و تقویت اصول و خطوط اساسی انقلاب و با نوآوری در شیوه ها، روش ها و کارکردها حرکتی جهشی را در حکمرانی قضایی ایجاد مینماید.

اکنون با گذشت سه سال از ابلاغ سند تحول قضایی و با عنایت به تحقق برخی از راهکارها و نیز ضرورت بازنگری و روزآمدسازی آن با درنظر گرفتن تحولات جدید، ضمن

تأیید نقاط قوت و راهکارهای مهم و اولویت دار در نسخه پیشین، راهکارهای جدید با تمسک به تجربه ها و آسبید-شناسی صورت گرفته و با عنایت به شرایط جدید قوه قضائیه و کشور، تدوین شده است. استفاده از تمامی ظرفیت-های نظام برای تحول در قوه قضائیه و فعال سازی ظرفیتهای قانونی این قوه برای کمک به حل مؤثر چالشهای کشور، مورد اهتمام این سند است. البته وظایف بخشهای مختلف دستگاه قضایی محدود به تکالیف این سند نیست؛ بلکه در این سند صرفاً راهکارها و اقدامات تحولی بر اساس اصل اولویتبندی و محدودیت منابع، ارائه شده است.

در تنظیم سند، به موضوعات مقابله با فساد و تحقق کارآمدی توجه ویژه ای شده و بر اساس مفاد قانون اساسی، منویات امامین انقلاب و انتظارات مردم، پیامد نهایی تحول در قوه قضائیه دستیابی به «عدالت» و «رضایتمندی مردم» درنظرگرفته شده است.

اینک همه بخش های قضایی و اداری وظیفه دارند تمام همت خود را معطوف به اجرای مفاد سند به عنوان عالی ترین اولویت دستگاه قضایی نمایند و در تحقق تمام و کمال اهداف آن، تلاش کنند. اجرای راهکارهای مندرج در سند و بهره مندی جامعه از نتایج آن، تکلیف همه مدیران، کارکنان و دلسوزان دستگاه قضایی است و پایبندی و

در پایان از همه صاحب نظران - اعم از درون یا بیرون از دستگاه قضایی - که مشفقانه و خالصانه در به روزرسانی این نسخه کمک و در واقع با دغدغه کلیدی و راهبردی رهبر معظم انقلاب مبنی بر «تحول در قوه قضائیه» بیعت نموده‌اند، صمیمانه قدردانی می‌نمایم.

این نسخه نیز مانند هر نوشته انسانی خالی از نقص یا خطا نیست. به این منظور با انتشار آن از همه نخبگان و علاقه‌مندان دعوت میشود با بیان نظرات خود که امکان اعمال آن در بازنگری‌های دوره‌ای پیش‌بینی شده است، دستگاه قضایی را برای تحقق اهداف سند کمک نمایند.

غلامحسین محسنی اژیه

فصل اول: کلیات

مبحث اول: تعاریف

اصطلاحات و اختصارات مندرج در این سند در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

سیاست تحول‌آفرین: تغییر در جهت‌گیری کلان قوه قضائیه و چارچوب اصلی تعیین راهبردها؛

مأموریت: رسالت قوه قضائیه مبتنی بر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های کلی نظام؛

چالش: مسئله کلیدی نشانگر عدم تحقق کامل مأموریت‌های قوه قضائیه؛

راهکار: راهحلی مشخص بهمنظور اجرای راهبردها؛

طرح پیشران: مجموعه منسجمی از راهکارهای دارای نقش پیشبرنده و تاثیر فزاینده در رفع چالشها؛

شاخص: نشانگر میزان اجرای راهکار یا تحقق پیامد مورد انتظار؛

مبحث دوم: پیشینه سند تحول قضایی

قوه قضائیه در مسیر پیشرفت و بالندگی خود تدوین و اجرای نظامهای برنامههای متنوعی را در دوره های مختلف تجربه نموده است. پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران، آیت الله شهید دکتر بهشتی با معماری دستگاه قضایی بر پایه فقه و حقوق اسلامی و با نگاهی دوراندیشانه به اهداف و آرمانهای نظام جمهوری اسلامی، زمینه ارتقای دستگاه قضایی به قوهای مستقل را فراهم نموده و ساختار و برنامه کلان قوه قضائیه به منظور شکل گیری الگوی مطلوب نظام قضایی را پایه ریزی کرد. در اوایل دهه هشتاد برنامه ریزی در دستگاه قضایی با طراحی و اجرای اولین برنامه توسعه قضایی وارد مرحله جدیدی شد. برنامههای توسعه قضایی با الهام از برنامههای توسعه اقتصادی، فرهنگی و سیاسی جمهوری اسلامی ایران، سعی مبارکی در ارائه برنامههای مختلف قوه قضائیه در نظامی یکپارچه و منسجم و با پوشش حداکثری نسبت به اقدامات و فعالیت بخشهای مختلف قضایی و اداری، ستادی و استانی داشته است. برنامههای توسعه قضایی اول، دوم و سوم که با هدفگذاریهای پنج ساله تدوین یافت، نقش برجستهای در نظاممند کردن اقدامات متنوع قوه قضائیه داشت و کمک ویژه ای به تثبیت و توسعه نگرش راهبردی در مدیریت دستگاه قضایی نمود.

در اواخر سال ۱۳۹۷ و با انتصاب رئیس وقت قوه قضائیه، شکلگیری فصل نوینی از مدیریت دستگاه عدالت با انگیزهای تازه و نگاهی نو به مطالبه جدی مقام معظم رهبری و نخبگان جامعه تبدیل شد. شروع دوره جدید که با آغاز دهه پنجم انقلاب اسلامی و گذشت چهار سال از تشکیل دادگستری مبتنی بر فقه و حقوق اسلامی همراه بود، ایجاب میکرد که با تکیه بر تجربیها و دستاوردها و رهنمودهای انباشته گذشته، قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران

اکنون و در آستانه فرا رسیدن فصل نوینی از مسیر توسعه و بالندگی قوه قضائیه، تحول در دستگاه عدالت نیازمند نفسی تازه، حرکتی امیدافزا و جهشی دوباره است. حرکتی که با بهره‌مندی از دستاوردهای پیشین و شناخت نیازمندی‌های کنونی، مسیر موفقیت و پیشرفت آینده را به روشنی ترسیم نماید. از این رو ضروری است تا با بررسی کامل مسیر طی شده و حفظ و تقویت جریان تحولی آغاز شده، «تحول و تعالی» در دستگاه قضایی متناسب با نیازها، پیشرفتها و تنگناها در دستور کار قرار گیرد.

موفقیتها در اجرای سند تحول قضایی

سند تحول پیشین بهرغم همه محدودیتها و تنگناها به‌ویژه در حوزه منابع انسانی متناسب و منابع مالی لازم، به موفقیت‌های چشمگیری دست یافته است. این موفقیتها که به همت و کوشش بی وقفه و خالصانه همه مجاهدان و تلاشگران عرصه قضا پدید آمده است در عرصه‌های متنوعی از خدمت‌رسانی قوه قضائیه تبلور یافته است. در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات با «توسعه حداکثری سامانه‌ها و الکترونیکی سازی فرآیندها»، گامهای مؤثری در تسهیل خدمات قضایی برداشته شده است. در عرصه تحول در ساختارها و معماری جدید دستگاه قضا در ورودی پرونده‌ها، با «تصویب قانون شوراهای حل اختلاف و ایجاد دادگاههای صلح» روند تحول در رسیدگی به پرونده‌ها با رویکرد توسعه صلح و سازش شتاب گرفته است. در زمینه تأمین منابع انسانی به عنوان رکن اصلی دستگاه قضایی، «اقدامات بی سابقه‌ای در جذب نیروی انسانی صالح در دو حوزه جذب قضات و کارکنان اداری» رقم خورد. در راستای احیای حقوق عامه، «نظارت‌های گسترده‌ای در سطوح مختلف نسبت به اموال عمومی و جلوگیری از تضییع آنها» صورت گرفت. در عرصه مبارزه با فساد، با اولویت قراردادن مقابله با ساختارها و بسترهای فسادزا، «برخورد با مفسدین و عوامل اصلی فساد» در بخشهای گوناگون کشور با جدیت و بدون اغماض مورد پیگیری قرار گرفت. در عرصه تولید و حمایت از سرمایه‌گذاری مولد در کشور، «رفع موانع واحدهای تولیدی با استفاده از ابزارهای قانونی و حمایت‌های قضایی» در دستور کار اصلی دادستانهای کشور قرار گرفت و موفقیت‌های بزرگی را رقم زد. در عرصه تقنین و پیگیری تصویب قوانین و مقررات زمین‌ساز تحول قضایی، با «پیگیری مجدانه در تدوین و تصویب برنامه هفتم توسعه» با همکاری دولت و مجلس شورای اسلامی، بسترهای تقنینی مناسبی در راستای اصلاح قوانین و مقررات قضایی به‌وجود آمد. همچنین پیگیری قوانین تحول ساز نظیر «طرح الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول» در دستور کار پیگیری ویژه قرار گرفت. «برخورد قاطع و بازدارنده با عوامل اصلی بروز ناامنیها» از یک سو و «زمین‌سازی بازگشت افراد به محیط جامعه با توسعه استفاده از نهادهای ارفاقی» از سوی دیگر، نمونه‌های از اقدامات برجسته در زمینه مقابله با مجرمان و اصلاح آنان بود. «فعال سازی شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم»، «افزایش بودجه سالانه قوه قضائیه»، «توسعه بی سابقه صدور اسناد رسمی در اقصی نقاط کشور و اجرای پرشتاب طرح حدنگار» از دیگر دستاوردهای اجرای سند تحول در سالهای گذشته بوده است. همچنین «همکاری و تعامل هم افزا با سایر قوا» و استفاده از ظرفیت های قانونی موجود برای پیشبرد اهداف نظام مقدس جمهوری

آسیبشناسی اجرای سند تحول قضایی

سند تحول قضایی به عنوان یک گام اساسی برای تحول در نظام قضایی کشور همانند دیگر برنامه ریزیها و اقدامات نوین، نیازمند بررسی علمی و آسیبشناسی در نحوه پیگیری و اجرا بود. در فرآیند اجرای سند تحول قضایی، دبیرخانه ستاد راهبری و مرکز پیگیری اجرای سند تحول قضایی با برگزاری جلسات متعدد با واحدهای سازمانی مسئول، اقدام به تهیه کاربرگ عملیاتی راهکارهای سند تحول نموده و پس از ابلاغ، پیگیری اجرای آنها را در دستور کار قرار می داد. همچنین ستاد راهبری به ریاست رئیس قوه قضائیه و دیگر مسئولان عالی قضایی با تشکیل جلسات، روند اجرای سند تحول را بررسی و نظارت می نمود. کمیسیون ویژه اجرای سند تحول قضایی نیز به عنوان بازوی نظارتی ستاد، به منظور پیگیری های ویژه با حضور بالاترین مقام هر واحد سازمانی، آخرین وضعیت اجرای راهکارها را مورد رصد و پایش قرار میداد. همچنین جلسات مشترکی برای راهبری اجرای راهکارهای بین بخشی با حضور مجریان و همکاران تشکیل میشد و اقدامات ویژه ای برای تامین مالی و بودجه ویژه برای اجرای برخی راهکارها صورت میگرفت.

در فرآیند پایش و نظارت بر نحوه اجرای سند تحول قضایی هر شش ماه یک نوبت گزارش های پیشرفت مشتمل بر آخرین وضعیت اجرا، درصد پیشرفت راهکار، آسیب شناسی عدم اجرای راهکارها و علل عدم تحقق و نیز گام های پیش رو تهیه و در اختیار رئیس قوه قضائیه و هر یک از واحدهای سازمانی مسئول قرار می گرفت. مجموعه گزارش های فوق، تحلیل دقیقی از وضعیت اجرای راهکارهای سند تحول آماده نمود. گزارش وضعیت شناسی اجرای سند تحول قضایی در دوره های مختلف زمانی به تفکیک برای هر یک از راهکارها و اقدامات سند تحول قضایی تهیه شد که در نتیجه آن، بررسی دلایل عدم اجرای راهکار مانند عدم همکاری و یا پشتیبانی سایر واحدهای همکار در داخل و خارج از قوه قضائیه، عدم ایجاد زیرساخت های قانونی لازم، عدم تأمین منابع مالی مناسب، عدم تأمین زیرساخت های فناورانه لازم و عدم اطلاع رسانی کامل موفقیتها در دستور کار قرار گرفت. این بررسی ها و اقدامات، زمینه مناسبی برای آسیب شناسی دقیق فعالیت ها و راهکارها، به منظور اصلاح در فرآیند تدوین سند جدید و تعیین مجریان و همکاران فراهم نمود. بر این اساس، مواردی از سند پیشین که به طور کامل اجرایی شده بود حذف و مواردی که به طور کامل اجرا نشده و همچنان پیگیری آنها ضرورت داشت در سند جدید مجدد مورد تأکید قرار گرفت و پیگیری اجرای آن تا رسیدن به نتیجه مطلوب ادامه خواهد داشت. در پاره ای از موارد نیز که در متن راهکار یا تعیین مجریان و همکاران ابهاماتی وجود داشت و یا با اشکالاتی در مقام اجرا مواجه بود اصلاحات لازم صورت گرفت.

مبحث سوم: روش شناسی و فرآیند تدوین

6/26/24, 12:40 PM
بر پایداری و پیش بینی پذیری محیط بوده و گذشته را ملاک برنامه‌ریزی آینده قرار می‌دهند. در حال حاضر این الگوها با توجه به پیچیدگی و تنوع مسائل موجود در ساختارهای بزرگ با حوزه‌های عملکرد و مسائل گسترده، انبساطی و کارکرد زیادی نداشته و اندیشمندان و صاحب‌نظران دانش مدیریت را بسمت طراحی و تدوین الگوهای دیگری سوق داده است.

یکی از الگوهای نظری مبتنی بر آخرین دستاوردهای دانش مدیریت در این حوزه، رویکرد استراتژی چابک در حل مسائل سازمان است. این رویکرد نگاهی نوین به حوزه برنامه ریزی راهبردی در مواجهه با مسائل و مشکلات دارد و تلاش میکند بر اساس ویژگی‌ها و شرایط خاص هر سازمان راهبردهایی را پیشبینی نماید. تمرکز این روش بر مسائل و چالشهای سازمان است و ضمن تحلیل اطلاعات و تدوین استراتژی مناسب، یک روش ساختاریافته و گام به گام در راستای دستیابی به مناسبترین راهکار را برای حل مسأله هدایت مینماید.

در این راستا روششناسی و فرآیند تدوین سند تحول مشتمل بر چهار مرحله به شرح زیر است:

مرحله اول: تدوین مبانی محتوایی اندیشه تحول قضائی

گام ۱. تحلیل محتوای اسناد بالادستی و بیانات حضرت امام خمینی(ره) و رهبر معظم انقلاب اسلامی(مدظله العالی)

در گام نخست، «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران»، «سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴»، سیاستهای کلی نظام به ویژه «سیاست های کلی قضایی»، بیانات حضرت امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی) در موضوعات مرتبط با قوه قضائیه، «بیانیه گام دوم»، «برنامه پنجساله هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» و «چشم انداز قوه قضائیه در افق ۱۴۰۴» در دو سطح راهبردی و عملیاتی تحلیل محتوا گردید و از ماحصل آن به عنوان ارکان محتواساز در مراحل تدوین سند استفاده شد.

گام ۲. احصاء سیاست های تحول آفرین

مرحله دوم: تدوین برنامه تحول

گام ۱. احصاء مأموریت ها

در این گام ابتدا مأموریت های قوه قضائیه از «قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران» و سیاست های کلی نظام استخراج و احصاء شد. شایان ذکر است، مأموریت های قوه قضائیه در عین برخورداری از قلمرو مشخص، از یکدیگر منفک نیست و میان آن ها ارتباط متقابل وجود دارد. به عنوان نمونه، اگر مأموریت «پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی» به نحو صحیحی اجرا شود، حجم پرونده های ورودی به قوه قضائیه و بار اجرایی محاکم کاهش یافته و در نتیجه، وضعیت تحقق مأموریت «رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات» بهبود خواهد یافت و بهعکس اگر مأموریت «رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات» به خوبی اجرایی شود، هزینه ارتکاب جرم را افزایش داده و متأثر از این اثر بازدارنده، وضعیت تحقق مأموریت «پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی» ارتقای خواهد یافت. از جمله مهمترین سیاستهای تحول آفرین سند، پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی و کاهش حجم ورود پروندهها به دادگستری است و باید ابتدا به آن توجه شود اما ترتیب آوردن مأموریتها در سند تحول، همان ترتیبی است که در اصل یکصد و پنجاه و ششم قانون اساسی ذکر شده است.

گام ۲. تعیین چالش ها

در گام دوم با شناخت وضع موجود قوه قضائیه در تحقق مأموریت ها و تحلیل چرایی فاصله آن تا وضع مطلوب، موانع کلیدی در مسیر تحقق کامل برخی از مأموریت ها یا همان «چالش ها» شناسایی شد. اصلاح یا رفع این چالش ها، اهداف کیفی کلان سند تحول است. بهمنظور شناسایی این چالشها از نتایج مرحله اول، وضعیت شاخص های ارزیابی عملکرد قوه قضائیه، نتایج نظرسنجی ها و ثبت انتقادات و شکایات مردمی و نظرات خبرگان دستگاه قضایی از جمله قضات دیوان عالی کشور، قضات دادگاههای تجدیدنظر، قضات دادگستریها و مدیران ارشد و میانی استفاده شد.

تجویز راهکارهای مؤثر بر رفع چالش‌ها، نیازمند شناخت عوامل به وجود آورنده آن‌ها است. در شناخت عوامل نیز باید تا حد امکان از علتهای روبنایی عبور کرده و به علتهای ریشه‌ای دست یافت. لذا در این گام متناظر با هر یک از مأموریت‌ها، زنجیره علّی بروز چالش‌ها با استفاده از نتایج پژوهش‌های انجام شده و بررسی اسناد برنامه‌های پیشین قوه قضائیه به صورت «کاربرگ مسئله‌شناسی» تدوین شد و پس از تکمیل کاربرگ‌های مذکور توسط تعدادی از افراد خبره قوه قضائیه و صاحب‌نظران باتجربه حوزه و دانشگاه در عرصه‌های قضایی، حقوقی، انتظامی، مدیریتی، اقتصادی، اجتماعی، روانشناسی و تربیتی و تحلیل دقیق و جامع آن، علتهای ریشه‌ای احصاء شد.

گام ۴. انتخاب عوامل

در بروز یک چالش، مجموعه عوامل متعدد با درجه اهمیت متفاوت نقش دارند. استفاده بهینه از توان تحولی قوه قضائیه ایجاب می‌نماید که از توجه هم‌زمان و همسان به تمامی عوامل اجتناب و بر عواملی تمرکز شود که نقش اساسی در بروز و همچنین اصلاح چالش‌ها دارند. این عوامل، نقش اهرمی و محرک برای سایر عوامل را دارند و انتظار می‌رود با اصلاح یا رفع آن‌ها، وضعیت یک یا چند چالش به شکل معناداری بهبود یابد. بنابراین در این گام، عوامل با سه شاخص «تکرار» (اثرگذار در بروز چالش‌های متفاوت)، «تأثیرگذاری» (میزان اثرگذاری در بروز چالش) و «سهولت تغییر» (وجود مقاومت کمتر در برابر تغییر آن) انتخاب شدند. اصلاح یا رفع این عوامل، اهداف کیفی خرد سند تحول به شمار می‌آیند.

گام ۵. تدوین راهبردها

راهبردها مسیر اصلی اصلاح یا رفع عوامل هستند که به فراخور برای رفع هر یک از عوامل و با توجه به سیاست‌های تحول‌آفرین تدوین گردید. در این گام، راهبردها بر اساس نتایج حاصل از مرحله اول، مبانی نظری، مطالعات تطبیقی و نظرات تعدادی از افراد خبره قوه قضائیه و صاحب‌نظران تدوین شد. در تدوین راهبردها، آینده‌پژوهی و آینده‌نگاری تحولات پیشروی کشور مانند توسعه روزافزون «فضای مجازی» و اهمیت «حکمرانی مبتنی بر داده» مدنظر بوده است و سعی شده است، راهبردهایی متناسب با فضای دهه آینده کشور، ارائه شود.

گام ۶. تدوین راهکارها

وضعیت تعادلی جدیدی در جامعه به وجود آورد که موجب برگشت ناپذیری عوامل شود. بهمنظور تدوین راهکارها، از بررسی اسناد برنامه‌های پیشین قوه قضائیه، ^{طرح‌ها و لوایح} مطالعات تطبیقی، مصاحبه‌های تفصیلی و جلسات هم‌اندیشی و ایده‌پردازی با تعدادی از افراد خبره قوه قضائیه و صاحب‌نظران استفاده شد. در این راستا و بهمنظور بهره‌مندی از همه ظرفیتهای نخبگانی موجود در کشور، علاوه بر استفاده از تجربیات نخبگان دستگاه قضایی، نشست‌ها و جلسات متعددی با برخی از مدیران و مسئولان نظام در بخشهای مختلف سیاستگذاری نظیر شوراهای عالی امنیت ملی، انقلاب فرهنگی و فضای مجازی، بخشهای مختلف اجرایی نظیر مسئولان ارشد قوه مجریه و ظرفیت نهاد تقنینی کشور نظیر روسای کمیسیونهای مجلس شورای اسلامی برگزار و ضمن بحث و تبادل نظر، نقطه نظرات صاحب‌نظران خارج از قوه قضائیه نیز دریافت گردید.

همانگونه که گفته شد، مأموریت‌های قوه قضائیه در عین برخورداری از قلمرو مشخص، از یکدیگر منفک نیست و میان آن‌ها ارتباط متقابل وجود دارد. به همین دلیل، عمده راهکارها علاوه بر مأموریتی که ذیل آن جانمایی شده است، در اجرای برخی از مأموریت‌های دیگر نیز مؤثر است. با این وجود به منظور جلوگیری از تکرار، هر راهکار تنها ذیل مأموریتی آمده است که مبتنی بر زنجیره علیّ بروز چالش‌ها، بیشترین ارتباط را با آن مأموریت دارد.

گام ۷ - تعیین متولی و زمان بندی اجرا

تحقق راهکارها مستلزم تعیین متولی مشخص و زمان بندی اجرا است. لذا در این گام بعد از پایش سازمانی و مصاحبه با برخی از مدیران ارشد قوه قضائیه، برای هر یک از راهکارها، واحد سازمانی مسئول - مشخص شده با خط زیرین - واحد سازمانی همکار و زمان بندی اجرا در سه دوره زمانی «کوتاه مدت» (تا پایان سال ۱۴۰۳)، «میان مدت» (تا پایان سال ۱۴۰۴) و «بلندمدت» (تا پایان سال ۱۴۰۵) تعیین شد.

مرحله سوم: تدوین نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول

در این مرحله با توجه به نتایج مرحله اول، برنامه‌های توسعه، اسناد تحولی، آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های قوه قضائیه و نظرات تعدادی از افراد خبره این قوه و صاحب‌نظران؛ فهرست زیرساخت‌های مدیریتی که به تناسب، تأمین آنها برای اجرای راهکارهای برنامه تحول لازم است، تهیه و در نه مبحث طبقه‌بندی شد که عبارتند از: ۱. برنامه‌ریزی، نظارت و سازماندهی؛ ۲. منابع انسانی؛ ۳. منابع مالی و فیزیکی؛ ۴. قوانین و مقررات؛ ۵. فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۶. پژوهش و نوآوری؛ ۷. تعامل با سایر قوا و نهادها؛ ۸. ارتباط با مردم؛ ۹. رسانه.

مرحله چهارم: تدوین طرح های پیشران

به منظور پیگیری دقیق تر و تمرکز بیشتر نسبت به برخی از مجموعه راهکارهای سند تحول و تعالی که به صورت یکپارچه و منسجم، نقش پیشبرنده و تأثیرگذاری فزایندهای در رفع چالشهای دستگاه قضایی دارند تدوین و پیگیری آنها در قالب طرحهای پیشران در نظر گرفته شد. این ابتکار با توجه به محدودیت منابع انسانی و فیزیکی قوه قضائیه ضرورتی اجتناب ناپذیر بود که به منظور تسریع در ارائه دستاوردهای مهم و ملموس طراحی شد و در سند تحول و تعالی بهعنوان یک بخش ویژه مورد توجه قرار گرفت.

مرحله پنجم: تدوین نظام راهبری و پایش

در این مرحله با استفاده از جلسات هم اندیشی با تعدادی از افراد خبره و مدیران ارشد قوه قضائیه، سازوکارهای موجود قوه قضائیه برای راهبری و پایش اسناد فعلی مورد تحلیل قرار گرفت. سپس با استفاده از نتایج مطالعات تطبیقی و نظرات صاحب نظران باتجربه حوزه و دانشگاه بهویژه در عرصه های قضایی، مدیریتی و اجتماعی؛ ساختار مناسب و سازوکار لازم برای راهبری، پیگیری مستمر، بازخورد و ارتقای سند تحول تعیین شد.

مبحث چهارم: سیاست های تحول آفرین

سیاست های تحول آفرین، تغییرات در جهت گیری های کلان قوه قضائیه است که چارچوب اصلی تعیین راهبردها را تشکیل می دهند. این سیاست ها عبارت است از:

۱. تقویت «همکاری و هم افزایی سازنده و مؤثر با سایر قوا برای دستیابی به آرمانهای متعالی نظام جمهوری اسلامی ایران و تحقق عدالت برای شکل گیری تمدن اسلامی - ایرانی»؛

۳. تقویت «رویکرد پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی» توأم با «رسیدگی به پرونده‌ها»؛

۴. افزایش «شفافیت عملکرد و پاسخگویی در تعامل با جامعه»؛

۵. ارتقای «مدیریت مشارکتجو و مردممحور» و عدم اکتفا به «ظرفیت های درون سازمانی»؛

۶. استفاده حداکثری از «ظرفیت های مردمی» و توسعه روش های «مشارکتی و غیرقضایی» در حل و فصل دعاوی ؛

۷. توسعه «مبارزه با فساد درون قوه قضائیه» به عنوان «فرصتی برای صیانت از منابع انسانی خدوم و ارتقای سرمایه اجتماعی»؛

۸. اولویتدهی به «شناسایی و حذف ساختارهای فسادزا» نسبت به «مقابله با مفسدین»؛

۹. توسعه «نظارت های مستمر، همهجانبه، هوشمند و همگانی» نسبت به «نظارت های گذشته نگر، موردی، انسانپایه و متمرکز»؛

۱۰. اتخاذ «رویکرد پیشرو و مطالبه گر» در حوزه بینالمللی و حقوق بشری و پرهیز از «رویکرد منفعل و تدافعی»؛

۱۱. بهره‌مندی از «دانشهای نو، بین رشته‌ای و تجارب جدید بشری» و عدم اکتفا به «صرف دانش حقوقی و قضایی»؛

۱۳. تربیت و استفاده از «مدیران جوان، صالح، انقلابی و فاضل»؛

۱۴. ارتقای «حکمرانی قضایی داده‌محور و نظارت هوشمند» و کاهش سهم «تصمیم‌گیری و نظارت سنتی»؛

۱۵. توسعه هوشمندسازی و استفاده از فناوریهای نوین در اتخاذ تصمیمات قضایی و اداری.

فصل دوم: برنامه تحول

مأموریت ۱: رسیدگی به تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات [۱]

چالش ۱: غیرمتقن بودن برخی آراء و تصمیمات قضایی

عامل ۱: تعارض، ابهام و نقص قوانین و مقررات

راهبرد ۱: شناسایی و اصلاح قوانین و مقررات متعارض، مبهم و ناقص

راهکار:

۱) پیگیری تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات متعارض، مبهم و ناقص با تمرکز بر ده قانون اولویت دار با توجه به

عامل آ: نقص در زمینهای مؤثر برای صدور آراء و تصمیمات متقن

راهبرد ۱: تخصصی نمودن فرآیندهای رسیدگی

راهکارها:

۱) تدوین و پیگیری تصویب آیین دادرسی تخصصی بمنظور افتراقی سازی رسیدگی به دعاوی خانواده با تأکید بر احیاء نهاد حکمیت، مردمیسازی رسیدگی به دعاوی خانواده، تجمیع دعاوی متعدد زوجین در فرآیند واحد با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده - بلندمدت)

۲) پیگیری اجرای «قانون حمایت خانواده» با تأکید بر تشکیل شعب دادگاه خانواده و مجتمعهای تخصصی رسیدگی به دعاوی و امور خانواده با حضور قاضی مشاور زن، مشاوران خانواده و مددکاران اجتماعی و با بهره‌مندی از امکانات فیزیکی و منابع انسانی متناسب (معاونت اول، معاونت راهبردی، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استان ها - میان مدت)

۳) تدوین و پیگیری تصویب آیین دادرسی تخصصی بمنظور افتراقی سازی رسیدگی به دعاوی تجاری با تأکید بر افزایش سرعت رسیدگی از طریق استفاده از مشاوران و متخصصان امور تجاری و بازرگانی و بهره‌مندی حداکثری از داور تخصصی و سازمانی (معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

راهبرد ۲: بهره‌گیری از ظرفیت متخصصان در صدور آراء و تصمیمات متقن

راهکارها:

۲) استفاده حداکثری از ظرفیت تخصصی مشاوره در امور و دعاوی خانواده با گسترش حوزه دعاوی ارجاعی به فرآیند مشاوره و با ارجاع هوشمند دعاوی و جرائم خانوادگی به مشاوران خانواده قوه قضائیه دارای صلاحیت حرفه‌ای در بستر «سامانه مشاوره خانواده قوه قضائیه» و اتصال به «سامانه مدیریت پرونده» و براساس نظام رتبه‌بندی با معیارهایی نظیر کیفیت عملکرد، میزان رضایت مراجعان، ایجاد سازش پایدار و نیز استفاده از فناوریهای نوین و هوش مصنوعی در فرآیند ارائه خدمات تشخیصی و درمانی (مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - میان مدت)

راهبرد ۳: استفاده از فناوری های هوشمند در فرایند صدور آراء و تصمیمات قضایی

راهکار:

۱) توسعه «دستیار هوشمند قضائی» در «سامانه مدیریت پرونده» به منظور دسترسی سریع و یکپارچه قضات در فرآیند رسیدگی به اطلاعات مورد نیاز نظیر قوانین، آراء وحدت رویه، اصراری، نظریه های مشورتی، پرونده های مشابه، پرونده شخصیت متهم و پیشنهاد هوشمند رأی و تصمیم مقتضی در موضوعات پرتکرار از قبیل قراردادهای اعدادی و تأمین کیفری، نیابتهای قضایی و استعلامها (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس، دادگستری استان ها - میان مدت)

راهبرد ۴: ایجاد شفافیت در فرآیند رسیدگی و صدور آرای قضایی

راهکارها:

۳) تدوین و ابلاغ ضوابط حقوقی و فنی حضور افراد در «دادگاه علنی برخط» با رعایت مواد (۳۵۲) و (۳۵۳) قانون آیین دادرسی کیفری (معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - کوتاه مدت)

۳) انتشار عمومی آراء قضایی بلافاصله پس از صدور آراء با حفظ محرمانگی اطلاعات اشخاص دخیل در پرونده از طریق توسعه «سامانه انتشار آراء قضایی» با امکان تحلیل و ارزیابی آراء با رعایت ماده (۶۵۳) قانون آیین دادرسی کیفری (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، پژوهشگاه - میان مدت)

۴) ترغیب اشخاص از جمله نخبگان و نهادهای تخصصی به مشارکت در ارزیابی آراء قضایی منتشرشده در «سامانه انتشار آراء قضایی» با طراحی نظام انگیزشی مناسب (پژوهشگاه، معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی - کوتاه مدت)

۵) فراهم سازی دسترسی برخط مراجع نظارتی قوه قضائیه به صدا و تصویر مراحل رسیدگی در مراجع قضایی (مرکز حفاظت و اطلاعات، دادسرای انتظامی قضات، دیوان عالی کشور، دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میان مدت)

۶) پخش علنی و برخط جلسات هیأت عمومی دیوان عالی کشور با موضوع صدور آراء وحدت رویه (دیوانعالی کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - کوتاه مدت)

راهبرد ۵: استفاده بهینه از ظرفیت مراجع نظارتی در اتقان آراء

راهکار:

۱) نظارت بر آراء صادره قضات بهمنظور رصد و پایش آراء نقض شده و دادخواستهای پذیرفته شده در فرآیند اعاده

راهبرد ۱: حذف مداخلات انسانی در ارجاع به کارشناس و ارائه نظرات کارشناسی

راهکارها:

۱) ارجاع به کارشناسی به صورت تخصصی و هوشمند بدون مداخله عامل انسانی براساس نظام رتبه بندی با لحاظ موارد زیر:

- ایجاد کاربرد استاندارد قرار کارشناسی در «سامانه مدیریت پرونده» به منظور ذکر دلایل ضرورت ارجاع به کارشناس و طرح سوالات لازم برای اظهارنظر توسط کارشناس (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده - کوتاهمدت)

- دریافت نظرات کارشناسی در قالب کاربرد های استاندارد با اولویت ده رشته و صلاحیت دارای بیشترین تعداد ارجاع (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده - کوتاهمدت)

- ایجاد سازوکار لازم جهت امتیازدهی قاضی پس از دریافت نظریه کارشناس قبل از ابلاغ به ذینفعان و ایجاد سازوکار امتیازدهی اصحاب پرونده پیرامون فرآیند کارشناسی و نظریه نهایی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون کارشناسان رسمی دادگستری - کوتاهمدت)

- ارزیابی تخصصی کارشناسان و نظریه‌های کارشناسی توسط مراجع صدور پروانه (مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون کارشناسان رسمی دادگستری - کوتاهمدت)

- رتبه‌بندی کارشناسان رسمی براساس شاخصهایی نظیر میزان صحت و دقت نظرات کارشناسی، رعایت مهلت تعیین شده توسط کارشناس، ارائه گزارش‌های کارشناسی در قالب کاربرگ‌های استاندارد، تعداد ارجاعات قضایی و غیرقضایی و میزان تخلفات انتظامی (معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون کارشناسان رسمی دادگستری - میان مدت)

- افزایش تدریجی سهم ارجاع به کارشناسان و مؤسسات کارشناسی دارای رتبه بالاتر (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون کارشناسان رسمی دادگستری - میانمدت)

۲) استفاده حداکثری از فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی به منظور ارائه برخی از نظرات کارشناسی به جای ارجاع به کارشناس با اولویت تشخیص خط و امضا و ارزیابی املاک و وسایل نقلیه موتوری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون کارشناسان رسمی، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

راهبرد ۲: پیشگیری از اختلاف نظر فاحش و صدور نظرات کارشناسی نادرست

راهکارها:

۱) زمینه سازی برای ایجاد مؤسسات تخصصی کارشناسی رسمی دارای مسئولیت تضامنی با ایجاد مشوق‌های لازم و کاهش تدریجی سهم ارجاع به کارشناسان حقیقی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون کارشناسان رسمی - بلندمدت)

۲) فراهم سازی زمینه ایجاد «صندوق ضمانت مسئولیت کارشناسان رسمی» توسط مؤسسات و کارشناسان رسمی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، کانون کارشناسان رسمی، مرکز وکلا، کارشناسان

۳) فراهم سازی زمینه ارجاع عادلانه درخواستهای مربوط به خدمات کارشناسی رسمی دستگاههای اجرایی از طریق پیگیری اتصال برخط سامانه کانون کارشناسان رسمی و سامانه مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده به سامانه ملی کارشناسی وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاونت حقوقی و امور مجلس، کانون کارشناسان رسمی، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده - کوتاهمدت)

۴) ارائه نظریات پزشکی قانونی در قالب کاربرگ های استاندارد به منظور تبادل برخط و آنی اطلاعات به ویژه در خصوص شرح صدمات بدنی با قابلیت اتصال به «سامانه مدیریت پرونده» و محاسبه درصد دیه اعم از مقدر و غیرمقدر و درج در گزارش پزشکی قانونی به صورت هوشمند (سازمان پزشکی قانونی کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

۵) توسعه سامانه ارائه خدمات پزشکی قانونی اعم از معاینات، آزمایشگاهها، تشریح و کمپسیونها و ارسال برخط و آنی پاسخ کلیه استعلامات به دستگاهها و مراجع قضایی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و پیگیری از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تأمین اجتماعی، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و مراجع قضایی برای ارسال برخط و آنی اسناد پزشکی، مکاتبات و گزارشها به سازمان پزشکی قانونی کشور (سازمان پزشکی قانونی کشور، دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

عامل ۴: استفاده حداقلی از فناوریهای نوین در تحصیل و ارزیابی ادله

راهبرد: دسترسی برخط به پایگاههای اطلاعاتی دستگاههای اجرایی و ضابطان

۱) توسعه امکان استعلام برخط قضات از پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی از قبیل مکانیابی مخابراتی، اطلاعات بانکی، تصاویر دستگاههای خودپرداز، مراکز درمانی و تردهای شهری (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادستانی کل کشور، دادگستری استان ها - میان مدت)

عامل ۵: روزآمدنبودن بخش هایی از نظام و فرآیندهای دادرسی متناسب با قضای اسلامی

۱) طراحی الگوی قضای اسلامی با تأکید بر:

- تدوین سیاست جنایی اسلام و بازنگری در قوانین مرتبط از جمله قانون مجازات اسلامی و قانون آیین دادرسی کیفری مبتنی بر این سیاست

- اصلاح عناوین جرائم قابل تبدیل به تخلف به منظور جرمزدایی از آنها و تدوین فرآیندهای اداری رسیدگی به تخلفات

- تدوین الگوها و اصلاح فرآیندهای قضایی با استفاده مناسب از رویکرد رسیدگی های جایگزین، فصل خصومت، کاهش مراحل رسیدگی، میانجیگری و صلح و سازش (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت اول، پژوهشگاه، معاونت راهبردی - بلندمدت)

چالش ۲: اطلاع در فرآیند دادرسی

عامل ۱: کثرت و افزایش پرونده های ورودی به قوه قضائیه

راهبرد ۱: توسعه روشهای صلح و سازش با هدف کاهش پروندههای ورودی به دادگستری

راهکارها:

۲) پیگیری توسعه فعالیت واحدهای مددکاری در کلانتریها و پاسگاهها با هدف صلح و سازش و عدم ورود پرونده به دادگستری (دادگستری استانها، دادستانی کل کشور - کوتاهمدت)

راهبرد ۲: توسعه روش های حل اختلافات جایگزین رسیدگی قضایی

راهکارها:

۱) تسریع در اجرای قانون «شوراهای حل اختلاف» و تشکیل دادگاههای صلح و افزایش بهره‌وری شعب شوراهای حل اختلاف از طریق آمایش شعب متناسب با نیازمندی های واقعی، تخصصی سازی شعب و ارجاع هدفمند پروندهها (معاونت اول، معاونت راهبردی، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، مرکز حل اختلاف، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۲) ایجاد سازوکارهای لازم برای کاهش زمان و هزینه «روشهای جایگزین رسیدگی قضایی» نسبت به «رسیدگی قضایی» و توسعه فرآیندهای صلح و سازش با تأکید بر موارد زیر:

- ارتقای فرآیند جذب اعضای شوراها با شناسایی هدفمند و بهکارگیری اشخاص معتمد و دارای سرمایه اجتماعی نظیر روحانیون، اساتید دانشگاه، معلمان، هنرمندان و ورزشکاران

- گسترش و تقویت نقش آفرینی نهادهای اجتماعی مانند مساجد، سازمانهای مردم نهاد، هیأت‌های مذهبی و تشکلهای دینی و گروههای اجتماعی مرجع در زمینه حل اختلاف

تسهیل استقرار هدفمند شوراهای حل اختلاف در^{پنج‌ها و لویج} قبل و حین رسیدگی قضایی و اجرای احکام با تأکید بر زندانها و واحدهای اجرای احکام

- بهینه‌سازی نظام پاداش با اولویت کیفیت فعالیتها

- توسعه فعالیت یاران صلح از طریق ساماندهی صلح یاریهای تخصصی، طراحی و اجرای پویسهای اجتماعی

- برگزاری جشنواره سالانه تقدیر از فعالان برتر در زمینه صلح و سازش در سطح ملی و استانی (مرکز حل اختلاف، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۳) پیگیری تدوین و تصویب «لایحه شیوههای جایگزین رسیدگی قضایی» مشتمل بر مواردی نظیر آیین داورى، محدودسازی مراجع قضایی در ابطال آرای داورى، داورى سازمانى و الحاقى و ضوابط آن، رسیدگی به اعتراض نسبت به رای داورى، افزایش دامنه موضوعى میانجى گرى، به رسمیت شناختن فعالیت نهادهای مردمى در امر میانجى گرى و توسعه ارجاع پروندههای کیفرى به آنها، محدودیت ها و محرومیت های متناسب با تخلفات، هیأت های انتظامى و ضوابط و نحوه رسیدگی آنها (معاونت حقوقى و امور مجلس، مرکز حل اختلاف - بلندمدت)

۴) توسعه امر داورى از طریق زمینسازى برای تأسیس سازمانهای داورى بهویژه در موضوعاتى نظیر خانواده، امور تجارى و اصناف و پرهیز از تصدیگری و ایفاء نقش اعتباربخشى با تأیید اساسنامهها، تسهیلگری و نظارت بر عملکرد سازمانهای داورى و رتبهبندى آنها و ارجاع براساس نتایج رتبهبندى و اصلاح شیوه ابلاغ در فرآیند داورى و ترویج الحاق شروط داورى در قراردادهای صنفى، تجارى و تخصصى و توسعه داوریهای الحاقى، موردى و حرفهای (مرکز حل اختلاف، دادگستری استانها - میانمدت)

راهبرد ۳: قضازدایی از دعاوى دارای موضوعات فاقد ماهیت قضایی

- صدور گواهی انحصار وراثت توسط سازمان ثبت احوال کشور و با رعایت ملاحظات از قبیل صدور گواهی انحصار وراثت به صورت خودکار پس از فوت متوفی و بدون نیاز به درخواست وراثت و سایر ذی نفعان، قابل اعتراض بودن گواهی های مذکور در هیأت حل اختلاف موضوع ماده (۳) قانون ثبت احوال و قابل اعتراض بودن رأی هیأت مذکور در دادگاه صالح، رعایت موارد موضوع مواد (۸۷۳) و (۸۷۸) قانون مدنی و عدم صدور گواهی انحصار وراثت تا زمان صدور رأی قطعی دعاوی اثبات یا نفی نسب، اثبات زوجیت و اثبات طلاق مرتبط با متوفی که پیش از فوت وی در مرجع قضایی ثبت شده باشد با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت راهبردی - میانمدت)

- اصلاح فرآیند دریافت خسارت بدنی در تصادفات جرحی به نحوی که در موارد فقدان اختلاف در خصوص گزارش کارشناس تصادفات ابلاغی توسط فراجا و گزارش پزشکی قانونی ابلاغی توسط سازمان پزشکی قانونی کشور، خسارت بدنی حسب مورد توسط بیمه گر یا صندوق تأمین خسارت های بدنی و بدون نیاز به رسیدگی در مرجع قضایی پرداخت گردد با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت راهبردی - میانمدت)

- اصلاح فرآیند رسیدگی و قضازدایی از موضوعات پرتکرار مانند رانندگی بدون گواهینامه، تغییر نام، الزام به فک پلاک وسیله نقلیه، اختلافات کارگر و کارفرما و اجرای احکام مربوط به آن و تأمین دلیل با استفاده از ظرفیت کارشناسان رسمی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت راهبردی - بلندمدت)

۲) تدوین و پیگیری تصویب آیین دادرسی تخصصی، قوانین محدودکننده تعارض منافع و شفاف سازی صلاحیت مراجع شبه قضایی اعم از مراجع اختصاصی اداری، شبه حقوقی، شبه کیفری، انتظامی و صنفی مانند کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها و هیأت های رسیدگی به تخلفات اداری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت اول - بلندمدت)

۳) پیگیری تدوین و اصلاح قوانین و مقررات دادرسی در سازمان تعزیرات حکومتی با رویکرد تفکیک تخلف از جرم و تدوین آیین دادرسی تخصصی (وزارت دادگستری، معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

راهکارها:

۱) حذف مراحل غیر ضروری از فرآیند رسیدگی به ویژه اعتراض به آراء در موضوعاتی که رسیدگی به اعتراض در آنها فاقد اثربخشی است با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

۲) اصلاح فرآیند حل اختلاف در صلاحیتها و پذیرش احاله به منظور کاهش ورود پروندهها به دیوانعالی کشور و ساماندهی فرآیندهای مربوط به اعاده دادرسی از طریق محدودسازی دفعات اعاده دادرسی و متناسبسازی هزینه و تعیین محدودیت زمانی درخواست اعاده دادرسی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (دیوانعالی کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - بلندمدت)

عامل ۲: وجود زمینه های خطا در پذیرش، تشکیل پرونده و فرآیندهای رسیدگی

راهبرد ۱: عدم ارجاع پروندههای ناقص

راهکار:

۱) ساماندهی فرآیند ارجاع پروندهها به شعب با پیشگیری از ارجاع پروندههای ناقص، دعاوی و شکایات واهی و کاهش قرارهای رفع نقص و قرارهای رد شکلی (دادگستری استانها - کوتاهمدت)

راهبرد ۲: هوشمندسازی حداکثری پذیرش و تشکیل پروندهها

6/26/24, 12:40 PM
(۱) ثبت حداکثری دادخواستها، شکوائیهها، لوایح و درخواست های قضایی به صورت هوشمند، خودکاربر و بدون نیاز به مراجعه حضوری به صورت شبانه روزی در تمام ایام هفته با رعایت امنیت اطلاعات و حفظ حریم خصوصی اشخاص (مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

(۲) ثبت هوشمند مواردی که درخواست متقاضی صرفاً اعلامی است و مستلزم اقدام قضایی نیست بدون تشکیل پرونده قضایی، مانند اعلام مفقودی چک یا سایر اموال و اشیاء و ارائه گواهی ثبت واقعه (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس - میانمدت)

(۳) فراهمسازی امکان ارائه حداکثری خدمات مرتبط با پذیرش و تشکیل پروندهها در بستر سکوها (پلتفرمهای) بخش خصوصی با تنظیم و ابلاغ ضوابط فعالیت و نظارت بر سکوها بخش خصوصی ارائه دهنده خدمات قضایی و ارائه مجوز فعالیت (مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

(۴) پیشگیری هوشمند از طرح دعاوی و شکایات واهی، کاهش اخطارهای رفع نقص و قرارهای رد شکلی از طریق:

- ثبت دادخواست و شکوائیه با طرح سوالات هدفمند به منظور انتقال صحیح خواسته خواهان یا شاکی به مقام قضایی؛

- ارائه راهنمایی و مشاوره هوشمند به خواهان یا شاکی در خصوص نتیجه احتمالی طرح دعوا با هدف جلوگیری از ثبت دعوی بدون نتیجه که امکان پیشگیری از ثبت آن ها مبتنی بر آگاهی بخشی به خواهان یا شاکی وجود دارد؛

- الزام به بارگذاری مدارک ضروری برای ثبت دادخواست یا شکوائیه متناسب با موضوع و نوع دعوا به نحوی که از اطلاع دادرسی یا رد دعوا جلوگیری شود (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استانها - میانمدت)

(۵) ثبت اطلاعات مورد نیاز مانند زمان، مکان، نوع، شیوه و ابزار وقوع جرم و بستر و علل ایجاد دعوی از قبیل نوع قرارداد بین اشخاص به منظور شناسایی ریشه ها و علل وقوع جرائم و دعوی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات؛

6/26/24, 12:40 PM
۶) ثبت داده ها و اطلاعات مندرج در دادخواست و شکوائیه به صورت ساختاریافته به منظور انجام استعلامات مورد نیاز به صورت خودکار پیش از ارجاع ^{طرح ها و لوایح} دعوا به مقام قضایی با هدف کاهش حجم کاری مقام قضایی و افزایش اتقان و کاهش اطاله دادرسی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استانها - میانمدت)

راهبرد ۳: هوشمندسازی حداکثری فرآیندهای رسیدگی

راهکار:

۱) هوشمندسازی فرآیندهای رسیدگی قضایی با لحاظ موارد زیر:

- ایجاد پرونده تمام الکترونیکی قضایی با الزام پیوست دلایل و منضمات ضروری، کاربرگ های برخط استاندارد و تسهیل مشاهده و مطالعه محتویات کامل پرونده برای قضات به صورت الکترونیکی با امکان یادداشت و خلاصه- برداری

- اعمال هوشمند اوقات رسیدگی و مبالغ قانونی و رویه های قضایی و یادآوری مواعد قانونی

- ارجاع هوشمند پروندههای قضایی با در نظر گرفتن مواردی نظیر تخصص قضات، حجم و پیچیدگی پرونده ها، تعداد اصحاب دعوی، تعداد موضوعات مطروحه در پرونده، زمان لازم برای رسیدگی به پرونده ها، ارتباط دعوی با پرونده های مشابه دیگر، صلاحیتهای شعب رسیدگی کننده و سوابق ارجاع

- فراهم سازی امکان دسترسی برخط قضات به پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی به منظور انجام بدون واسطه استعلامات و اعمال دستورات قضایی

- درج کلیه اطلاعات موضوعات لازم الاجرای دادنامهها از قبیل میزان محکومیتها و مجازاتها، مبلغ محکوم به، میزان رد مال ریالی، ارزی یا سکه، دیه، جزای نقدی و همچنین بدهی ها در قالب جدول دارای داده های ساختاریافته و ماشین خوان ذیل تمامی دادنامه ها و اجرائیه های صادره و اسناد رسمی لازم الاجرا

- تعیین خودکار مبلغ نهایی قابل پرداخت از طریق محاسبه مواردی از قبیل خسارت تأخیر تأدیه، تخفیف، قیمت روز طلا و مبلغ اقساط بدون نیاز به مداخله عامل انسانی

- فراهمسازی امکان پرداخت محکومیت های مالی و بدهی های ناشی از اجرائیه های صادره و اسناد رسمی لازم الاجرا به صورت برخط و آنی و واریز موارد مذکور به حساب محکوم له یا متعهدله، به صورت مستقیم (بدون نیاز به واریز به حساب دادگستری) و ایجاد امکان استرداد خودکار هزینه های دادرسی که براساس قانون باید به حساب اشخاص برگردانده شود بدون نیاز به هرگونه مراجعه حضوری (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، دادگستری استانها - بلندمدت)

۲) ارتقای «سامانه مدیریت پرونده» به منظور مدیریت فرآیندهای مرتبط با پروندههای ورودی و خروجی به بایگانی راکد و جلوگیری از اسکن غیرضروری اوراق موجود در سامانه و استفاده حداکثری از توان افراد فعال در شعب برای تهیه نسخه الکترونیکی اسناد و استفاده از راهکارهای نوآورانه شرکتهای دانش بنیان برای ساماندهی بایگانی راکد (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز حفاظت و اطلاعات، دادگستری استانها - میان-مدت)

عامل ۳: تجدید رسیدگی ناشی از ضعف در شیوه ابلاغ

راهبرد: اطمینان از دریافت ابلاغ در «سامانه ابلاغ الکترونیکی»

6/26/24, 12:40 PM
۱) ایجاد سازوکار لازم برای تکمیل حداکثری اطلاعات اشخاص در «سامانه ثبت نام الکترونیکی» با ثبت شماره تلفن همراه متعلق به شخص، نشانی محل سکونت و ^{طرح‌ها و لوایح} شماره حساب بانکی و سایر اطلاعات لازم برای حذف مراجعات مکرر در فرآیند رسیدگی و اجرای احکام با اتصال برخط و آنی به سامانه‌های مراجع حاکمیتی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

۲) فراهمسازی امکان ارسال ابلاغیه به اشخاص ذی نفع در نتیجه آراء و تصمیمات مراجع غیرقضایی از قبیل شعب سازمان تعزیرات حکومتی، هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، هیأت‌های بدوی و تجدید نظر تشخیص مطالبات سازمان تأمین اجتماعی، هیأت‌های تشخیص و هیأت حل اختلاف کارگر و کارفرما، کمیسیون‌های موضوع مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری و کمیسیون ماده (۱۲) قانون زمین شهری در سامانه ابلاغ الکترونیک قوه قضائیه (مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

۳) ارائه خدمات بانکی، دریافت دسته چک، تعویض کارت ملی، تشکیل پرونده مالیاتی و ارائه درخواست به مراجع غیرقضایی، منوط به عضویت شخص خدمت گیرنده در «سامانه ثبت نام الکترونیک (ثنا)» و فقدان ابلاغیه قضایی مشاهده نشده با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

۴) فراهمسازی امکان ایجاد حساب کاربری ثبت نام الکترونیک (ثنا) به صورت برخط با استفاده از اطلاعات قابل اعتماد احراز هویت افراد در مراجع حاکمیتی ذیصلاح در حوزه بورس، بانک و ثبت احوال (مرکز آمار و فناوری اطلاعات - بلندمدت)

۵) ایجاد سازوکار ارتباط مؤثر بین سامانه ابلاغ الکترونیک قضایی با سامانه‌های مراجع حاکمیتی و سکوه‌های بخش خصوصی به منظور گسترش تنوع دسترسی مردم به ابلاغیه‌های قضایی با رعایت ملاحظات امنیتی و حفظ حریم خصوصی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات - بلندمدت)

عامل ۴: فقدان زیرساخت‌های لازم برای فصل خصومت

راهبرد ۱: ایجاد سازوکارهای انگیزشی و حقوقی مناسب برای تحقق فصل خصومت

۱) تدوین شاخصهای ارزیابی عملکرد قضات و کارکنان در موضوع فصل خصومت و ایجاد سازوکار انگیزشی و ارائه مشوقهای مؤثر برای تحقق حداکثری فصل خصومت، افزایش صدور آراء ماهیتی و کاهش صدور قرارهای شکلی در مراجع قضایی (دادگستری استانها، دیوانعالی کشور، دادستانی کل کشور، دادسرای انتظامی قضات، معاونت راهبردی، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی - کوتاهمدت)

۲) تسهیل فرآیندها و تدوین قوانین و مقررات لازم بمنظور توسعه فصل خصومت، افزایش صدور آراء ماهیتی و کاهش صدور قرارهای شکلی از قبیل قرارهای رد دعوا، عدم استماع دعوا و عدم صلاحیت (معاونت حقوقی و امور مجلس، دیوانعالی کشور، دادستانی کل کشور - بلندمدت)

عامل ۵: نظارت ناکافی بر زمان رسیدگی به پروندهها

راهبرد ۱: پیگیری ویژه برای رسیدگی به پروندههای معوق

راهکارها:

۱) پایش و رصد هوشمند پروندههای معوق به تفکیک شعب و مراحل رسیدگی از قبیل اعطای نیابت، ارجاع به ضابطان و انجام استعلامات و تشکیل هیأت نظارت استانی برای بررسی دلایل اطاله رسیدگی و اتخاذ تصمیمات ویژه در زمینه ساماندهی پروندههای معوق در هر حوزه قضایی و ایجاد سازوکار تشویق قضات و کارکنان برای رسیدگی سریعتر به پروندههای معوق (دادگستری استانها، دادستانی کل کشور، معاونت راهبردی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - کوتاهمدت)

عامل ۶: حجم بالای ادعاهای مربوط به اعسار

۱) اعتبارسنجی مالی اشخاص مدعی اعسار با بررسی دارایی و اموال منقول و غیرمنقول ایشان از طریق دسترسی مستقیم به پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی از قبیل پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان، حذف امکان اعتراض خوانده دعوای اصلی به نتیجه ی ادعای اعسار از هزینه دادرسی، فراهم کردن امکان تقسیط و یا تعویق پرداخت هزینه دادرسی اشخاص حقیقی و حقوقی با ارائه تضامین معتبر، تعدیل هزینه دادرسی پرداخت نشده با شاخص تورم اعلامی کشور با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت راهبردی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - بلندمدت)

۲) افزایش تبعات ادعای غیرواقعی اعسار با اعلام مراتب پذیرش اعسار اشخاص و میزان هزینه دادرسی یا محکوم به پرداخت نشده به بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی و سایر مراجع ذیصلاح به منظور لحاظ کردن در تهیه گزارشهای اعتباری اشخاص و محدودسازی انجام برخی فعالیت های اقتصادی خاص که نشانگر توان مالی است نظیر ثبت شرکت، خرید املاک و مستغلات، خودرو، دریافت تسهیلات مالی، فعالیت در بورس از زمان ثبت ادعای اعسار تا زمان تسویه هزینه دادرسی یا پرداخت محکوم به (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت حقوقی و امور مجلس - کوتاهمدت)

راهبرد ۲: تسهیل پرداخت هزینه دادرسی

راهکار:

۱) اصلاح نظام تعیین و پرداخت هزینه های دادرسی در پرونده های حقوقی از طریق:

- ایجاد مشوق های مربوط به هزینه های دادرسی در روش های حل اختلاف جایگزین رسیدگی قضایی و صلح و سازش

- ایجاد سازوکار لازم برای عدم پرداخت مجدد هزینه^{طرح ها و لوایح} دادرسی در پروندههای مالی منجر به قرار عدم استماع دعوی و تسهیل تشکیل مجدد پرونده برای رسیدگی ماهوی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت راهبردی، معاونت مالی، پشتیبانی و عمرانی - بلندمدت)

عامل ۷: وجود پروندههای دارای خواهان یا شاکی متعدد

راهبرد: همافزایی در تصمیمگیری و اتخاذ تدابیر مناسب در خصوص پروندههای دارای خواهان یا شاکی متعدد

راهکارها:

۱) تشکیل هیأت هماهنگی برای ساماندهی و اتخاذ تصمیمات کلان درخصوص تعداد یکصد پرونده ملی کثیرالشاکي و دارای حجم مالی بالا و بررسی جوانب قضایی، اقتصادی، امنیتی و رسانهای پرونده با ریاست معاون اول قوه قضائیه و با حضور دادستان کل کشور و معاون اول رئیس جمهور و نایب رئیس مجلس شورای اسلامی و بالاترین مقام ضابطان ذیربط با رعایت استقلال قاضی و عدم دخالت در رأی قضات با تصویب و ابلاغ دستورالعمل مربوط از سوی رئیس قوه قضائیه (معاونت اول، دادستانی کل کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز حفاظت و اطلاعات - کوتاهمدت)

۲) تشکیل شورای مشورتی برای کمک به قاضی مسئول رسیدگی به پروندههای مهم، ملی و کثیرالشاکي در دادگستری کل استانها به ریاست رئیس کل و با حضور دادستان مرکز استان، مقامات اجرایی و ضابطین مربوط با هدف کاهش تبعات اقتصادی و اجتماعی و تسریع در استیفای حقوق مردم و ارائه گزارش دورههای به بخش ذیربط در معاونت اول و دادستانی کل کشور با رعایت استقلال قاضی و عدم دخالت در رأی قضات (دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۳) ایجاد سازوکار لازم برای نظارت دادستان به منظور استیفای حقوق مالباختگان و جلوگیری از تعطیلی واحدهای تولیدی و نگهداری و اداره اموال متهمان و محکومان با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور - بلندمدت)

عامل ۱: طولانی بودن فرآیند شناسایی دارایی و اموال محکومان و اجرای احکام

راهبرد: کاهش مداخلات انسانی در شناسایی دارایی و اموال محکومان و برگزاری مزایده

راهکارها:

۱) فراهم سازی امکان استعلام برخط و آنی اموال فعلی و قبلی متعلق به مدعیان اعسار یا ورشکستگی و اشخاص محکوم علیهم، بدهکاران در دوایر اجرای ثبت و بدهی، جریمه یا حقوق دولتی راجع به آن اموال، تغییرات و هر نوع نقل و انتقال بعدی راجع به آن اموال و اموالی که بعد از استعلام اولیه به اشخاص مذکور منتقل شده است و همچنین فراهم سازی امکان توقیف، رفع توقیف و برداشت محکوم به و بدهی پرونده ها و اطلاع از وضعیت وثیقه و رهن مقدم این اموال به صورت برخط و آنی و مستمر برای مقام قضایی صالح، دوایر اجرای ثبت و اجرای احکام (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استانها - میانمدت)

۲) الزام به شناسایی و توقیف اموال متهمان در جرائم مستوجب محکومیت های مالی همزمان با احضار یا جلب متهم به منظور جلوگیری از خروج اموال از دسترس شاکیان با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور - بلندمدت)

۳) برگزاری مزایده های شعب اجرای احکام، دوایر اجرای ثبت و اداره تصفیه امور ورشکستگی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) جهت انجام تمامی مراحل برگزاری مزایده از قبیل انتشار آگهی، شرکت در مزایده و ثبت پیشنهاد قیمت و همچنین فراهم نمودن امکان دریافت تضامین بدل از تضمین نقدی جهت شرکت در مزایده و تقلیل مخاطرات شرکت در مزایده از قبیل تخلیه و تحویل مال غیرمنقول به برنده مزایده و نمایش بدهی اموال مورد مزایده مانند بدهی سازمان تأمین اجتماعی و امور مالیاتی به مزایده گران (دادگستری استانها، معاونت راهبردی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت قضایی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - کوتاهمدت)

- محدود سازی تعیین تاریخ توقف ورشکسته به حداکثر دوازده ماه قبل از تقدیم دادخواست

- فراهم سازی امکان واگذاری اموال ورشکستگان خارج از مهلت سه ماهه مندرج در ماده (۴۴) قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی به تشخیص دادگاه صادرکننده حکم ورشکستگی

- پرداخت خسارت ناشی از کاهش ارزش پول به طلبکاران از محل اموال باقیمانده ورشکسته (معاونت قضایی، معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استانها - بلندمدت)

عامل آ: متواری بودن برخی از محکومان

راهبرد: تسریع در جلب محکومان و افزایش تبعات متواری شدن آنان

راهکار:

۱) ارتقا «بانک اطلاعات متهمان» تحت تعقیب و محکومان متواری با فراهم سازی امکان صدور برگ جلب سیار همراه با نیابت سراسری و حذف فرآیندهای زائد و امکان پایش حضور افراد در مبادی کنترل تردد مستقر در واحدهای قضایی و مراجع انتظامی و پاسخ به استعلام ضابطان و صدور دستورات قضایی به صورت الکترونیکی و هوشمند بمنظور اجرای مفاد نیابت همزمان با انعکاس نتیجه به مرجع قضایی صادرکننده برگ جلب و درج در کارنامه عملکرد کارکنان اعم از ضابطان و کارکنان کنترل تردد واحدهای قضایی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادستانی کل کشور، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۲) اعمال محدودیت به صورت برخط و آنی در ارائه خدمات اقتصادی و اجتماعی بخش عمومی و خصوصی از قبیل خدمات بانکی و بورسی، مخابراتی و ثبت رسمی برای محکومان متواری و همچنین متهمان تحت تعقیب جرائم

مأموریت ۲: احیاء حقوق عامه، گسترش عدل و آزادیهای مشروع [۳]

چالش ۱: فراوانی مصادیق تضییع حقوق عامه

عامل ۱: تشتت نظرات و رویه ها در حقوق عامه

راهبرد: ایجاد رویه واحد و مشخص حقوقی

راهکار:

۱) تدوین و پیگیری تصویب «لایحه صیانت از حقوق عامه» بهمنظور ارائه تعریف دقیق از مفهوم احیاء حقوق عامه با رویکرد احیاء حقوق عمومی نظیر حق برخورداری از مسکن مناسب، حق انتخاب شغل دلخواه، حق بهره‌مندی از منابع طبیعی، حق دسترسی آزاد به اطلاعات، حفظ حریم خصوصی افراد و رسیدگی تخصصی در دادسرا و دادگاه و تعیین قلمرو صلاحیت دادستانی به تفکیک مصادیق ملی و استانی و سازوکارهای لازم و ساختار مناسب جهت پیگیری دادستان و نیز تعیین نقش سایر مراجع قضایی و نظارتی در پیگیری احیاء حقوق عامه و تبیین تکالیف دستگاههای اجرایی مربوط با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور - بلندمدت)

عامل ۲: ضمانت اجرای ناکافی و کم اثر در صیانت از حقوق عامه

راهبرد: تعیین ضمانت اجرای مناسب در جهت صیانت از حقوق عامه

۱) پیگیری طرح شکایات از اقدامات و تصمیمات تضييع کننده حقوق عامه در اجرای مواد (۱۷) و (۸۶) و (۱۲۰) قانون دیوان عدالت اداری از طریق شناسایی آیین نامهها، مقررات و سایر نظامات ناظر بر حقوق عامه و ابطال آنها و ایجاد سامانه دریافت گزارشهای مردمی با ایجاد نظام انگیزشی مناسب (دیوان عدالت اداری - کوتاه مدت)

عامل ۳: غلبه رسیدگی به مصادیق خرد و فاقد اولویت تضييع حقوق عامه بر رفع زمینه های اصلی بروز آن ها

راهبرد: ارتقای شفافیت اطلاعاتی

راهکارها:

۱) پیگیری انتشار عمومی و برخط ضوابط دسترسی به منابع و امتیازهای بخش های عمومی یا دولتی که دسترسی به آن ها برای عموم افراد جامعه ممکن نبوده و بر اساس اولویت بندی مراجع مسئول اختصاص می یابند نظیر ارز دولتی، تسهیلات خاص، واگذاری اراضی و معادن، تغییر کاربری ها و مجوزها در سامانه های قانونی مربوط و پیگیری اجرای بند (الف) ماده (۳) قانون «ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد» (سازمان بازرسی کل کشور - میان مدت)

۲) انتشار عمومی و آنی تمامی داده های مرتبط با آگهی های قانونی روزنامه رسمی و اطلاعات شرکت ها با قابلیت فراوری هوشمند، به صورت داده های حجیم و ارائه خدمات پایه برای جستجو و استخراج داده و همچنین ایجاد دسترسی به اطلاعات سال های پیشین (روزنامه رسمی کشور - کوتاهمدت)

۳) پیگیری ترک وظایف قانونی مدیران از طریق نظارت بر اجرای قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» با تأکید بر انتشار عمومی و برخط اسناد و گزارش های دستگاه های اجرایی نظیر بودجه، قراردادها، مناقصه ها و مزایده ها (سازمان بازرسی کل کشور - کوتاهمدت)

طرح‌ها و لوایح
 - اتصال به پایگاه‌های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی مانند سامانه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و سامانه وسایل نقلیه موتوری به منظور ثبت سریع و خودکار اموال

- اتصال به سامانه سازمان اداری و استخدامی کشور و پیگیری عدم صدور ابلاغ حکم انتصاب برای افرادی که اطلاعات خود را در سامانه مذکور ثبت نکرده‌اند

- انتشار عمومی اسامی افرادی که اطلاعات ناظر به دارایی‌های خود، دارایی‌های همسر و فرزندان تحت تکفلشان را در سامانه دارایی مقامات مسئول ثبت کرده‌اند، به همراه آخرین تاریخ ثبت یا به روزرسانی، عنوان شغلی و نیز سازمان و محل خدمت ایشان و همچنین امکان انتشار عمومی فهرست دارایی‌های ثبت شده افراد مشمول قانون رسیدگی به دارایی مقامات، مسئولان و کارگزاران، به تقاضای ایشان و همسر و فرزندان آن‌ها با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت اول، معاونت حقوقی و امور مجلس، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - بلندمدت)

(۵) پیگیری اجرای قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» و شیوه نامه اجرای این قانون در همه بخشهای قوه قضائیه از طریق ارائه پاسخ به سوالات و درخواست‌های ثبت شده در سامانه انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات توسط معاونت‌ها، سازمان‌ها و مراکز تابعه (معاونت اول، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - کوتاهمدت)

راهبرد ۲: حمایت از تولید و زمین‌سازی برای جلوگیری از تضییع اموال اشخاص و اموال عمومی

راهکار:

(۱) پیگیری احیاء حقوق عامه به منظور جلوگیری از تضییع اموال در حوزه‌هایی از قبیل گمرک، بنادر و اموال تملیکی، انبارهای عمومی، توقفگاه‌های عمومی وسایل نقلیه و انبارهای کشفیات ضابطین از طریق نظارت‌های مستمر و بازرسی‌های پنهان و موردی و تعیین تکلیف در خصوص کالاها و اموال رها شده و رتبه‌بندی عملکرد دادستانها در این حوزه و انتشار عمومی گزارش عملکرد قوه قضائیه به صورت سالانه (دادستانی کل کشور، سازمان بازرسی کل کشور، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

راهبرد ۳: مدیریت تعارض منافع

راهکار:

۱) احیاء حق عامه استفاده از منابع و امتیازهای عمومی از طریق شناسایی موقعیت های تعارض منافع با اولویت موضوعات پولی و بانکی، مالیاتی، خصوصی سازی، واردات و صادرات، سلامت و تأمین اجتماعی و ارائه راهکارهای پیشنهادی برای اصلاح یا حذف قوانین، مقررات و رویه های انحصاری برای مدیریت تعارض منافع در موضوعات مربوط و پیگیری موثر (سازمان بازرسی کل کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

عامل ۴: عدم استفاده از همه ظرفیتهای اجتماعی

راهبرد: توسعه مشارکت مردم در فرآیند رسیدگی نسبت به تضييع حقوق عامه

راهکار:

۱) شناسایی حداکثری و تسهیل فرآیند اعلام جرم توسط نهادهای مردمی مطابق ماده (۶۶) قانون آیین دادرسی کیفری و شرکت در فرآیند دادرسی با حذف مراحل غیرضروری، تأمین امنیت مادی و معنوی، طراحی نظام انگیزشی مناسب و در صورت لزوم حفظ محرمانگی هویت ایشان (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادستانی کل کشور - کوتاهمدت)

راهبرد: افزایش تبعات محدود کردن آزادی های مشروع

راهکارها:

۱) تدوین و پیگیری تصویب «لایحه حمایت از آزادیهای مشروع» با احصاء مصادیق اولویت دار محدود کردن آزادی های مشروع به صورت دقیق و شفاف و تعیین مجازات مناسب برای عوامل آن و پیشبینی اقدامات مؤثر و متناسب نظارتی و قضائی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور، ستاد حقوق بشر و امور بینالملل، بلندمدت)

۲) پیگیری اجرای «قانون احترام به آزادی های مشروع و حفظ حقوق شهروندی» با ایجاد سامانه دریافت گزارش های مردمی نسبت به موارد نقض آزادی های مشروع با اولویت دادرها، مراجع انتظامی، زندان ها و بازداشتگاه ها و ایجاد سازوکار رتبه بندی دادگستری استان ها در اجرای قانون (دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی، دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

عامل ۲: ابهام در قواعد حاکم بر برگزاری تجمعات

راهبرد: شفاف سازی ضوابط برگزاری تجمعات

راهکار:

۱) پیگیری تصویب «لایحه نحوه برگزاری تجمعات و راهپیمایی ها» به منظور شفاف سازی قواعد حاکم بر تجمعات

عامل ۳: حمایت ناکافی از آزادی بیان

راهبرد: حمایت از نقدهای سازنده و منصفانه

راهکار:

۱) برگزاری نشست های مسئولان عالی و مدیران قوه قضائیه در سطح ملی و استانی با منتقدان، صاحب نظران، دانشجویان، نخبگان، اندیشکده ها و پژوهشکده ها و اصحاب رسانه به منظور ترویج گفتمان اصلی قوه قضائیه و استماع بی واسطه نقدها و پیشنهادهای اصلاحی درخصوص دستگاه قضایی و انعکاس به مراجع ذی ربط (حوزه ریاست، مرکز رسانه، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

عامل ۴: تضییع حقوق برخی از متهمان

راهبرد ۱: پیشگیری از تخلف ضابطان

راهکارها:

۱) پیگیری برای ثبت داده مکانی و تصویربرداری از محل انجام عملیات ضابطان اعم از بازرسی، ورود، معاینه محل، بررسی صحنه جرم، دستگیری و نگهداری متهمان و مجرمان، توقیف و نگهداری اشیاء مکشوفه با رعایت حریم خصوصی به استثناء جرائم منافی عفت از طریق دوربین های نصب شده روی لباس ضابطان، خودروها و اماکن مربوط با حفظ محرمانگی اطلاعات دوربین ها (دادستانی کل کشور، دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی، دادگستری استان ها - میان مدت)

اقدامات یا خودداری از انجام وظایف ضابطان با حفظ محرمانگی هویت، تأمین امنیت مادی و معنوی با توسعه
6/26/24, 12:40 PM طرح‌ها و لوایح مردم (دادستانی کل کشور، سازمان قضایی نیروهای مسلح، دفتر
بازرسی ویژه و حقوق شهروندی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - میان مدت)

۳) نظارت بر نحوه جلب و دستگیری متهمان از طریق تهیه کاربرگ های «جلب، جلب سیار، ورود به منزل، تفتیش و بازرسی» و الزام به درج جزئیات دستورات قضات به ضابطان در کاربرگ ها با رعایت «قانون احترام به آزادیهای مشروع و حفظ حقوق شهروندی» (دادستانی کل کشور، دادسرای انتظامی قضات، دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی - کوتاه مدت)

راهبرد ۲: تسهیل پذیرش وثایق و کفالت ها

راهکار:

۱) متنوع سازی وثایق و کفالت ها با استفاده از همه دارایی های با ارزش از جمله وسایل نقلیه موتوری، سهام بورس، سپرده بانکی، سیم کارت، طلا با استقرار سازوکارهای هوشمند برای ارزیابی، اعتبارسنجی، پذیرش، توقیف و رفع توقیف برخط و آنی آن ها از طریق دسترسی برخط و آنی به پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی و پیشنهاد صدور قرار قبولی تأمین (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

۲) فراهم نمودن امکان سپردن تأمین و ضمانت الکترونیکی از قبیل کفالت و تودیع وثیقه با توسعه استفاده از اطلاعات مربوط به اموال و اعتبار اشخاص متقاضی و ایجاد ظرفیت ارزیابی و توقیف وثایق به صورت برخط و غیرحضوری (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادستانی کل کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

راهبرد ۳: پیشگیری از صدور قرارهای غیرضروری یا نامتناسب

راهکار:

6/26/24, 12:40 PM
رعایت مواعد قانونی، تمدید مدت بازداشت، تناسب قرار تأمین، وجود فرصت کافی برای معرفی کفیل یا تودیع وثیقه قبل از بازداشت و لحاظ آن ها به عنوان شاخص های ارزیابی عملکرد قضات دادرها در «سامانه جامع عملکرد قضات» و ارسال تخلفات به مراجع مربوط (دادستانی کل کشور، دادرای انتظامی قضات، دادگاه عالی انتظامی قضات، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میان مدت)

راهبرد ۴: اعلام ممنوعالخروجی به افراد

راهکار:

۱) پیگیری ابلاغ ممنوعالخروجی اشخاص توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران از طریق سامانه ابلاغ الکترونیک قوه قضائیه همزمان با اعمال ممنوعیت خروج شخص در پایانه ها به همراه درج اطلاعات مرجع درخواست دهنده و با رعایت بند (۳) ماده (۱۶) قانون گذرنامه و همچنین منوط شدن اجرای ممنوعیت خروج از کشور به ارسال این ابلاغیه در مورد اشخاص دارای حساب کاربری در سامانه مذکور (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

راهبرد ۵: استانداردسازی و توسعه فضاهای بازداشتگاهی

راهکار:

۱) تعیین و اجرای استانداردهای بازداشتگاه ها به منظور رعایت حقوق بازداشت شدگان از جمله دسترسی به ارتباطات و خدمات رفاهی مناسب (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادستانی کل کشور، دادگستری استان ها - میان مدت)

راهبرد ۶: پیشگیری از وقوع تخلفات مأموران بازداشتگاه ها و تحت نظرگاه ها

۱) توسعه نظارت بر رفتار مأموران بازداشتگاه ها و تحت نظرگاه ها به منظور رعایت حقوق افراد بازداشت شده یا تحت نظر و اجرای «قانون احترام به آزادی های مشروع و حفظ حقوق شهروندی» از طریق:

- پیگیری ثبت دقیق زمان ورود و خروج متهمان

- پیگیری ضبط صدا و تصویر از همه فضای بازداشتگاه ها و تحت نظرگاه ها به صورت شبانه روزی با حفظ محرمانگی داده ها و ایجاد دسترسی برای مراجع نظارتی

- تقویت بازرسی های سرزده و موردی توسط دادستان ها بر اساس ماده (۳۳) قانون آیین دادرسی کیفری و ارسال مستمر گزارش ها به دادستانی کل کشور

- فراهم سازی امکان گزارش دهی اشخاص به مراجع نظارتی قوه قضائیه با حفظ محرمانگی هویت و تسهیل شکایت به مراجع قضایی نسبت به شرایط نگهداری

- ارائه گزارش مستمر از وضعیت بازداشتگاه ها و تحت نظرگاه های ضابطان در کل کشور و ارائه پیشنهادها برای ساماندهی آن ها به رئیس قوه قضائیه حداقل دو نوبت در سال (دادستانی کل کشور، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی، دادگستری استان ها - میان مدت)

۲) معاینه پزشکی افراد بازداشت شده هم زمان با پذیرش در محل بازداشت و ثبت نتایج آن در «سامانه پرونده الکترونیک سلامت» با امکان دسترسی سلسله مراتبی مراجع قضایی و انعکاس در پرونده متهم و امکان دسترسی فرد بازداشت شده به پرونده پزشکی و اجرای ماده (۶۰) آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور و تعامل با سامانه های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در اجرای بند (ج) ماده (۳۸) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (دادستانی کل کشور، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، سازمان پزشکی قانونی کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی، دادگستری استان ها - میان مدت)

راهبرد: ایجاد رویه واحد در رسیدگی به جرائم سیاسی

راهکار:

۱) تشکیل دادگاه رسیدگی به جرائم سیاسی مطابق با قانون جرم سیاسی با حضور هیأت منصفه، به صورت علنی و برابر مقررات مواد (۳۰۵) و (۳۵۲) قانون آیین دادرسی کیفری و رتبه بندی عملکرد دادگستری استان ها در این حوزه (معاونت سیاسی، ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

چالش ۳: ناکافی بودن اقدامات انجام شده در امور حسبی

عامل: تضييع حقوق برخی از اطفال و نوجوانان در وضعیت مخاطره آمیز

راهبرد ۱: تقویت شناسایی و حمایت از اطفال و نوجوانان در معرض خطر

راهکار:

۱) تسريع در اجرای «قانون حمایت از اطفال و نوجوانان» با تقویت نظارت قضایی بر فرآیند شناسایی، پذیرش، نگهداری، حمایت و توانمندسازی اطفال و نوجوانان در معرض خطر از طریق پیگیری ایجاد مجتمع های شوق زندگی در استان ها با محوریت دادستان و با جلب مشارکت دستگاه های ذی ربط و استفاده از ظرفیت های مردمی (دادستانی کل کشور، وزارت دادگستری، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، معاونت راهبردی، دادگستری استان ها - میان مدت)

۱) تسهیل واگذاری سرپرستی اطفال و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست به خانواده های جایگزین مناسب از طریق تمهید اقداماتی نظیر متناسب سازی ضمانت های مالی، تقویت نقش مددکاران برای تشخیص واگذاری سرپرستی و تسریع فرآیند احراز صلاحیت سرپرست و متنوع سازی شیوه های سرپرستی مانند ارتقای ظرفیت امین موقت، نگهداری های موقت و سرپرستی توافقی (دادستانی کل کشور، وزارت دادگستری، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

۲) پیگیری فراهم سازی امکان نگهداری دختران و پسران بی سرپرست و بدسرپرست در مراکز نگهداری تا زمان اشتغال و ازدواج دختران و پیگیری اشتغال پسران توسط دستگاه های مسئول (دادستانی کل کشور، وزارت دادگستری، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

۳) تعیین تکلیف و اخذ تصمیم مناسب در خصوص نگهداری یا واگذاری اطفال و نوجوانان، معلولان و سالمندان در معرض خطر قبل از بازداشت یا زندانی شدن سرپرست خانواده با تکمیل کاربرگ اطلاعات سرپرست خانواده (دادستانی کل کشور، وزارت دادگستری، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

۴) ساماندهی بانک اطلاعات مجبورین به منظور نظارت بر مدیریت اموال آنان و اقدامات سرپرستان و قیم ها و اشتراک اطلاعات با دستگاه های حمایتی ذی ربط (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، وزارت دادگستری، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

چالش ۴: کثرت مصادیق تضییع حقوق ایران و ایرانیان در عرصه بین المللی

عامل ۱: مواجهه نامتناسب با مصادیق تضییع حقوق ایران و ایرانیان در عرصه بین المللی

راهکارها:

۱) تدوین و پیگیری تصویب «لایحه رسیدگی به جنایات بین المللی» و «لایحه پیشگیری و مبارزه با تروریسم» به منظور مقابله قانونی با جنایات علیه بشریت، جنایات جنگی، نسل زدایی و تجاوز و حمایت قضایی از قربانیان ارتکاب جرائم بین المللی اعم از ایرانیان و یا اتباع سایر کشورها (معاونت حقوقی و امور مجلس، ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، وزارت دادگستری - بلندمدت)

۲) تسهیل طرح شکایت توسط اشخاص ایرانی مورد ظلم سایر کشورها با تأکید بر کشورهای نظام سلطه و پیروان آن ها در محاکم قضایی ایران و مراجع قضایی خارجی و بین المللی با تمهید اقداماتی نظیر تعیین محاکم رسیدگی ویژه و فراهم سازی سازوکارهای اجرای احکام صادره (دادستانی کل کشور، ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، وزارت دادگستری - میان مدت)

۳) حمایت از نهادهای مردمی و ارایه مشاوره به ایرانیانی که حقوق آن ها در خارج از کشور تضییع شده برای حضور و طرح شکایت در مراجع بین المللی حقوق بشری و هماهنگی اقدامات قضایی برای مقابله با تحریم، تروریسم و حمایت از قربانیان سلاح های شیمیایی (ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، وزارت دادگستری - میان مدت)

۴) اقامه دعوا علیه کشورهای تضییع کننده حقوق ایران در مراجع قضایی ایران توسط دادستان و پیگیری و نظارت بر احقاق حقوق تضییع شده ایران راجع به اموال، منافع و مصالح ملی و خسارت وارده به حقوق عمومی (موضوع ماده ۲۹۰ قانون آیین دادرسی کیفری) نظیر اموال و دارایی های بلوکه شده، تحریم های ظالمانه، سرقت میراث فرهنگی و حملات و مداخلات سایبری با منشاء خارجی (دادستانی کل کشور، ستاد حقوق بشر و امور بین الملل - میان مدت)

۵) تدوین شیوه نامه نحوه حمایت از زندانیان ایرانی خارج از کشور و خانواده های آنان (ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، معاونت حقوقی و امور مجلس، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، وزارت دادگستری - کوتاه مدت)

راهبرد: تسهیل خدمات حقوقی به ایرانیان خارج از کشور

راهکار:

۱) تسهیل دسترسی ایرانیان خارج از کشور به کلیه خدمات حقوقی، قضایی و ثبتی از جمله اعطای وکالت، تصدیق گواهی امضا، رسیدگی قضایی، انجام معاملات رسمی و ثبت ازدواج و طلاق با استفاده از فناوری های نوین و ظرفیت سکویهای بخش خصوصی ارائه خدمات با همکاری مراجع حاکمیتی و معرفی اشخاص صلاحیتدار موضوع تبصره ماده (۱۵) قانون حمایت خانواده به نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران (ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - بلندمدت)

۲) ایجاد سامانه برای ارائه مشاوره حقوقی و قضایی به ایرانیان خارج از کشور (وزارت دادگستری، ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده - میان مدت)

عامل ۳: تخریب چهره جمهوری اسلامی ایران در حوزه حقوق بشر و ترویج اسلام هراسی و ایران هراسی توسط کشورهای نظام سلطه

راهبرد ۱: تبیین مبانی حقوق بشری اسلام و دستاوردهای حقوق بشری ایران در عرصه بین المللی

راهکارها:

۱) اعطای سالانه جایزه حقوق بشر اسلامی، تدوین دانشنامه حقوق بشر اسلامی و تبیین مبانی حقوق بشری اسلام و دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در حوزه حقوق بشر از طریق تعامل فعال با مجامع علمی و پژوهشی و رسانه های عمومی و تخصصی و مراجع خارجی و بین المللی (ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، مرکز رسانه - کوتاه

۳) مقابله با اتهامات ناروا علیه ایران در مجامع بین‌المللی با مستندسازی اقدامات در زمینه رعایت حقوق بشر از جمله در فرآیند رسیدگی به پرونده‌ها (ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، مرکز رسانه، دادگستری استان‌ها - کوتاه مدت)

راهبرد ۲: اتخاذ رویکرد فعالانه در مواجهه با مدعیان دروغین حقوق بشر

راهکارها:

۱) شناسایی موارد نقض حقوق بشر، تبعیض و آزادی‌های فردی در کشورهای محوری نظام سلطه و انتشار گزارش سالیانه وضعیت حقوق بشر آن‌ها با سازوکارهایی نظیر زمینه سازی دریافت گزارش افراد و توسعه سامانه گزارش دهی مردمی چند زبانه، داده کاوی روزنامه‌ها و شبکه‌های اجتماعی و تدوین و انتشار آن‌ها (ستاد حقوق بشر و امور بین الملل، مرکز رسانه - کوتاه مدت)

۲) ایجاد سازوکارهای حقوقی و قضایی مشترک با کشورهای همسو به منظور طراحی و پیگیری اقداماتی از قبیل اقامه دعوا در مجامع حقوقی و قضایی بین المللی، تشکیل پرونده قضایی در کشورهای مرتبط و پیگیری موضوعات مشترک در مجامع بین المللی حقوق بشری به ویژه در حوزه‌های تحریم، تروریسم، جبهه مقاومت و قربانیان سلاح‌های شیمیایی (ستاد حقوق بشر و امور بین الملل - میان مدت)

مأموریت ۳: نظارت بر اجرای صحیح قوانین [۳] و حسن جریان امور [۴]

چالش ۱: اجرای ناقص برخی از قوانین مرتبط با دستگاه‌های موضوع قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور

عامل ۱: عدم ضمانت کافی برای اجرای صحیح قوانین

۱) انتشار عمومی، برخط و یکپارچه تکالیف قانونی و آخرین وضعیت عملکردی و رتبه بندی دستگاه های ذی ربط در اجرای قوانین «جهش تولید مسکن»، «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت»، «تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار»، «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی»، «هوای پاک» و مواد (۱۶) و (۱۷) «قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» و ارائه گزارش عمومی آخرین وضعیت اجرای قوانین مذکور به صورت سالانه و گزارش تخلفات احتمالی به مراجع ذیربط (سازمان بازرسی کل کشور - بلندمدت)

۲) نظارت بر اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی و ارائه گزارش سالانه به مراجع ذی ربط (سازمان بازرسی کل کشور - کوتاه مدت)

۳) پیشگیری از بروز تخلفات مدیران جدید از طریق برگزاری دوره های آموزشی درباره عمده تخلفات حوزه مدیریتی ذی ربط (سازمان بازرسی کل کشور - کوتاه مدت)

راهبرد ۲: افزایش تبعات عدم اجرای قوانین

راهکار:

۱) پیگیری ترک وظایف قانونی مدیران و اهمال و سهل انگاری در اجرای قوانین با اجرای «دستورالعمل نحوه مقابله با ترک وظایف قانونی مدیران و کارمندان و پیشگیری از آن» و با استفاده از ظرفیت احکام مندرج در قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور و کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی و ارائه گزارش سالیانه به رئیس قوه قضائیه و مراجع ذی ربط (سازمان بازرسی کل کشور، دادستانی کل کشور - کوتاه مدت)

چالش ۲: استفاده غیر بهینه از توان نظارتی بر دستگاه های موضوع قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور

راهبرد: استفاده از روش های نوین برای نظارت

راهکارها:

۱) شناسایی ده بستر اصلی فسادزا با تمرکز بر نظام های پولی و بانکی، خصوصی سازی، مالیاتی، تأمین کالاهای اساسی، ارز دولتی، تسهیلات خاص، واگذاری اراضی و معادن، قاچاق کالا، تغییر کاربری ها و مجوزها و قراردادهای پیمان معاملات متوسط به بالا به صورت سالانه و پیگیری از مراجع اجرایی و تقنینی مسئول برای اصلاح و رفع آنها (سازمان بازرسی کل کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم - میان مدت)

۲) هوشمندسازی نظارتها از طریق فراهم سازی دسترسی برخط به پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی در دولت، مجلس و قوه قضائیه و داده کاوی اطلاعات آنها با اولویت تقاطع اطلاعات جریان های پول و اعتبار، اسناد و مدارک و کالا و خدمات و تمرکز اقدامات مؤثر نظارتی، پیشگیرانه، اداری و قضایی بر نقاط گلوگاهی با هماهنگی و هم افزایی نهادهای مرتبط (سازمان بازرسی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

۳) ارزیابی دستگاهاهای اجرایی در زمینه ارتقای شفافیت و رفع تعارض منافع و برگزاری جشنواره سالانه با معرفی و تقدیر از دستگاه های اجرایی برتر (سازمان بازرسی کل کشور - کوتاهمدت)

عامل ۲: سازوکارهای انگیزشی کم اثر برای انجام بهینه وظایف بازرسان

راهبرد ۱: استقرار نظام ارزیابی عملکرد نتیجه گرا برای بازرسان

راهکار:

نظیر نتایج بازرسی های گذشته، وضعیت بازرسی های در حال اجرا، میزان تحقق پیشنهاد های اصلاحی ساختاری و فرایندی در دستگاه های اجرایی، سرعت کشف تخلف^{طرح های لوایح}، میزان حضور در جلسات رسیدگی، میزان پذیرش گزارش ها در دادسراها و دادگاه ها و نتایج نظارت ها و بازرسی های پنهان، فوق العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضائیه برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی، با قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای بازرسان و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تعیین وضعیت افراد در نظام های منابع انسانی از جمله جبران خدمات، ارتقای شغلی، نقل و انتقال و تمدید قرارداد (سازمان بازرسی کل کشور - کوتاهمدت)

عامل ۳: کم توجهی به بهره مندی از سایر ظرفیت های نظارتی

راهبرد ۱: استفاده از ظرفیت های مردمی برای نظارت

راهکار:

۱) پیگیری اجرای «قانون حمایت از گزارشگران فساد» از دستگاههای ذیربط و ایجاد سامانه گزارشگران فساد با لحاظ ویژگیهای مندرج در قانون و ارسال گزارش سالانه اجرای قانون به مراجع ذیربط (سازمان بازرسی کل کشور، وزارت دادگستری - میانمدت)

چالش ۳: استفاده غیر بهینه از توان نظارتی بر دادسراها و دادگاه ها

عامل: اکتفا به روش های سنتی نظارت

راهبرد: استقرار نظام ارزیابی عملکرد قضات

- تعیین شاخص های ارزیابی عملکرد قضات مانند امتیاز اتخاذ تصمیمات و صدور احکام متناسب، نرخ مصالحه، مدت زمان رسیدگی، برگزاری علنی و منظم جلسات دادرسی، صدور آرای متقن، میزان استفاده از نهادهای ارفاقی منجر به اصلاح مجرم، میزان پذیرش تصمیمات در مراجع عالی، میزان تناسب قراردادهای تأمین، میزان استفاده از کاربرگهای قرار کارشناسی و کاربرگهای اخذ شهادت شهود و مطلعین، میزان سرعت و کیفیت در اجرای احکام، نتایج اعلام نظر برخط مراجعان و نتایج نظارت ها و بازرسی های فوق العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضائیه (دادسرای انتظامی قضات، دیوانعالی کشور، دادگاه عالی انتظامی قضات، دادستانی کل کشور، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، مرکز حفاظت و اطلاعات - کوتاهمدت)

- ارزیابی و امتیازدهی به تصمیمات قضات دادرها توسط قضات دادگاه ها و دیوانعالی کشور در «سامانه مدیریت پرونده» (دیوانعالی کشور، دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استانها - میانمدت)

- ارزیابی و امتیازدهی به احکام صادره قضات دادگاه ها توسط قضات دادگاه تجدید نظر و دیوانعالی کشور در «سامانه مدیریت پرونده» (دیوانعالی کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استانها - میانمدت)

- ایجاد «سامانه جامع عملکرد قضات» برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی با امکان نظرسنجی از مراجعان نسبت به عملکرد قضات با حفظ محرمانگی هویت، قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای قضات و مقایسه با میانگین و رتبهبندی کشوری (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادسرای انتظامی قضات - میانمدت)

- ارتقای بازرسیها و نظارت های فعال مراجع نظارتی با اولویت بندی بازرسیهای فوقالعاده و موردی براساس نتایج حاصل از داده کاوی اطلاعات «سامانه جامع عملکرد قضات» و انعکاس نتایج نهایی نظارت ها، چکیده بازرسیها در سامانه فوق (دادسرای انتظامی قضات، دیوانعالی کشور، دادستانی کل کشور، مرکز حفاظت و اطلاعات، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

- ارتقای کارآمدی، هماهنگی و انسجام بخشی مراجع نظارتی قوه قضائیه و جلوگیری از تداخل وظایف در بازرسیهای مستمر و دوره‌های با اجرای «دستورالعمل ساماندهی نظارت و هماهنگی بازرسی از مراجع قضایی» و انعکاس نتایج در «سامانه جامع عملکرد قضات» (معاونت اول، دیوانعالی کشور، دادستانی کل کشور، دادرسی انتظامی قضات، معاونت راهبردی، مرکز حفاظت و اطلاعات، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دفتر بازرسی ویژه و حقوق شهروندی - کوتاهمدت)

مأموریت ۴: کشف جرم، تعقیب و مجازات و تعزیر مجرمان و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام [۵]

چالش ۱: دشواری کشف جرائم

عامل ۱: استفاده غیر بهینه از توان کشف جرم

راهبرد ۱: صیانت از امنیت روانی مردم در فضای مجازی

راهکارها:

۱) پیگیری تصویب لایحه «مقابله با اطلاعات، اخبار و محتوای خلاف واقع» (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور - بلندمدت)

۲) رصد سریع و پایش جرائم مخل امنیت روانی جامعه در فضای مجازی و تسریع در رسیدگی و برخورد متناسب و بازدارنده با آنها مانند ایجاد محدودیت در فعالیتهای رسانهای با همکاری ضابطان ذیربط (دادستانی کل کشور، مرکز رسانه - کوتاهمدت)

۴) پیگیری ساماندهی فضای مجازی با اولویت احراز هویت کاربران و طراحی و استقرار نظام طبقه بندی دسترسی بر اساس سطح احراز هویت، میزان مخاطرات و محدودیت سنی با همکاری دستگاههای مسئول (دادستانی کل کشور - کوتاهمدت)

۵) پیگیری الزام سکویهای خصوصی ارائه خدمات به انجام اقدامات لازم برای پیشگیری از جرائم در فضای مجازی (دادستانی کل کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم - کوتاهمدت)

۶) ارتقای «سامانه مدیریت پرونده» به منظور تسریع در کشف و رسیدگی الکترونیکی به جرائم رایانه‌ای و توسعه بستر مناسب برای اشتراک گذاری دانش و تجربیات قضات تحقیق ویژه رسیدگی به جرائم رایانه‌ای در دادسراهای سراسر کشور (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادستانی کل کشور - کوتاه مدت)

راهبرد ۲: کشف تخصصی جرم و تحصیل مشروع ادله

راهکارها:

۱) تسهیل و تسریع در اجرای وظایف قوه قضائیه در زمینه انجام تحقیقات مقدماتی، کشف، دستگیری، حفظ آثار و دلایل جرم، شناسایی، جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهمان و مجرمان، انجام تحقیقات، ابلاغ و اجرای احکام و تصمیمات قضایی از طریق:

- تدوین و پیگیری تصویب لایحه تشکیل پلیس قضایی

۲) صلاحیت سنجی تخصصی ضابطان عام و خاص، ثبت برخط مجوزهای دریافتی ضابطان و ارزیابی عملکرد آن ها مبتنی بر کیفیت انجام دستورات قضایی با ایجاد «سامانه جامع عملکرد ضابطان» و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تداوم فعالیت ضابطان، سطح دسترسی ضابطان، شناسایی ضابطان برتر و نظارت فعالانه مراجع انتظامی و نظارتی بر عملکرد ضابطان با همکاری دستگاه های مسئول (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - میانمدت)

۳) هدایت، هماهنگی و هم افزایی ضابطان به سمت کشف جرائم پرتکرار با ایجاد قرارگاههای اقدام مشترک در سطح ملی، منطقهای و استانی با اولویت موضوعات جرائم خشن و جرائم سازمان یافته، مواد مخدر، مفسد اخلاقی، سرقت، فضای مجازی و جرائم علیه امنیت با همکاری دستگاه های مسئول و تمرکز برخورد قاطع با سران شبکههای مجرمان (دادستانی کل کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استان ها - کوتاه مدت)

۴) ایجاد رشته تخصصی کارشناسی رسمی «کشف علمی جرم»، به منظور استفاده از ظرفیت کارشناسان رسمی در زمینه کشف جرم و ادله آن با تعیین حدود صلاحیت و سازوکارهای لازم (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده - میانمدت)

۵) ایجاد زیرساختهای ارتباطی جهت تسهیل در دسترسی به ادله الکترونیکی و تصویب رویههای فنی نحوه نگهداری، حفاظت، توقیف و ارائه دادهها و اطلاعات کاربران و همچنین راهنماهای عملی حفظ امنیت و استنادپذیری دادهها با قابلیت استخراج و مستندسازی ادله الکترونیکی پایگاههای اینترنتی و شبکههای اجتماعی و ارائه در مراجع قضایی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادستانی کل کشور - میانمدت)

راهبرد ۳: بهره گیری از فناوری های نوین در فرآیند کشف جرم و هوشمندسازی آن

راهکارها:

دیدگان و بزهکاران و اطلاعات سایر سامانه های مراجع حاکمیتی با استفاده از ظرفیت شرکتهای دانش بنیان صاحب صلاحیت و ایجاد نظام جمع سپاری به منظور بهره^{مندی} از توان و تجربه قضات و ضابطان با اولویت موضوعات امنیت و اقتصاد کشور با همکاری دستگاه های مسئول (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، پژوهشگاه - میان مدت)

۲) تقویت توان شناسایی متهمان مبتنی بر داده کاوی اطلاعات مجرمان و الگوهای شکل گیری جرائم با اولویت جرائم سازمان یافته، خشن، مهم و شایع از طریق ایجاد «سامانه شناسایی متهمان» با دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضائیه با همکاری دستگاه های مسئول (دادستانی کل کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - میان مدت)

۳) ارتقای بانک ژنتیک مجرمان و متهمان از طریق اتصال بر خط به مراجع قضایی، انتظامی، درمانی و استفاده حداکثری از ظرفیت بانکهای ژنتیک سایر دستگاه ها (سازمان پزشکی قانونی کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادستانی کل کشور - میان مدت)

راهبرد ۴: تسهیل فرآیند صدور مجوزها و دسترسی ضابطان به اطلاعات

راهکار:

۱) هوشمندسازی صدور مجوز تحقیقات و اقدامات ضابطان و فراهم سازی دسترسی اطلاعاتی برخط برای ایشان با دستور الکترونیکی قضایی در «سامانه جامع عملکرد ضابطان» با همکاری دستگاه های مسئول (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - میان مدت)

عامل ۲: عدم توجه لازم به بهره مندی از سایر ظرفیت های کشف جرم

راهبرد: استفاده از ظرفیت های مردمی برای کشف جرم

۱) فراهمسازی امکان اعلام جرائم خُرد دارای بزه دیدگان متعدد به ویژه جرائم مالی در فضای مجازی با همکاری بانک مرکزی و تجمیع شکایات و تعقیب متهمان توسط دادسرا به منظور احقاق حقوق تضییع شده (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - کوتاهمدت)

۲) فراهمسازی امکان اعلام گزارش برخط درباره انجام غیرقانونی سقط جنین، نظارت بر توزیع داروهای سقط جنین و پیگیری و برخورد با مجرمان بصورت ویژه با همکاری ضابطان (دادستانی کل کشور، سازمان پزشکی قانونی، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

چالش ۲: ضعف در کیفیت اجرای احکام کیفری و نظارت بر امور زندانیان

عامل ۱: اجرای ناقص قوانین و مقررات حاکم بر امور زندانیان

راهبرد ۱: اعمال هوشمند، شفاف و برخط اجرای آیین نامه ها و بخشنامه های مرتبط با حقوق زندانیان

راهکار:

۱) اعلام حقوق و تکالیف زندانیان در زندان با روش های اطلاع رسانی متنوع و متناسب با شرایط زندانی و رعایت حقوق زندانیان با انطباق هوشمند آیین نامه ها و بخشنامه ها با شرایط زندانیان در حوزه هایی نظیر اسکان، بهداشت، امنیت، دسترسی به خدمات قضایی، مرخصی و برخورداری از نهادهای ارفاقی از طریق ارتقای «سامانه هوشمند مدیریت زندانی» و قابلیت دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضائیه و اجرای ماده (۱۱۲) آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها - میانمدت)

۱) تسهیل گزارش دهی تخلفات از درون زندان به مراجع نظارتی قوه قضائیه با اجرای ماده (۱۱۴) آیین نامه اجرایی سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادستانی کل کشور، دادگستری استان ها - میانمدت)

۲) ضبط صدا و تصویر زندان ها از طریق استانداردسازی و هوشمندسازی دوربینها و استفاده از فناوریهای نوین کنترل و پایش به منظور رعایت حقوق محکومان با حفظ محرمانگی داده ها و دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضائیه (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادستانی کل کشور، دادگستری استان ها - میانمدت)

مأموریت ۵: پیشگیری از وقوع جرائم و دعاوی [۶]

چالش ۱: تزلزل در روابط حقوقی اشخاص

عامل ۱: کمبود سازوکارهای پیشگیری از بروز اختلاف در قراردادها

راهبرد ۱: ایجاد تقارن اطلاعاتی برای طرفین قرارداد

راهکارها:

۱) ایجاد امکان سنجش وضعیت اعتباری طرف قراردادها و معاملات و محاسبه خطر (ریسک) انجام معاملات و

۲) پیگیری فراهم سازی دسترسی طرفین معامله با رضایت یکدیگر به اطلاعات و سوابق وسایل نقلیه از قبیل وضعیت مالکیت، توقیف، ترهین، وکالتنامه های مرتبط، اعتبار انواع بیمه نامه و ضمانت نامه و گواهی معاینه فنی و سوابق خسارات و همچنین اطلاعات و سوابق اشخاص از قبیل هویت و وضعیت اهلیت متعاملین از طریق سکویهای بخش خصوصی و با رعایت قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی و همچنین پیگیری فراهم سازی امکان عقد قراردادهای بر بستر سکوها مشتمل بر متون قراردادی استاندارد دارای شروط ثابت و شروط قابل تغییر، با قابلیت احراز و اعمال غیرقضایی شروط و امکان اخذ ثمن قرارداد و انتقال آن به طرف دیگر پس از احراز اجرای تعهدات از طریق حساب های امانی یا وکالتی و یا چکهای الکترونیک (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، معاونت راهبردی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میانمدت)

۳) پیگیری فراهم سازی دسترسی طرفین معامله پیش از انجام معامله به اطلاعات و سوابق اموال غیرمنقول و اشخاص از قبیل استعلام ثبتی، پلاک ثبتی، وضعیت بازداشت، کد پستی، آخرین پروانه و گواهی پایان کار ساختمانی، اطلاعات مالکیت، اعمال حقوقی انجام شده راجع به ملک، بدهی، جرائم، دعاوی جاری مرتبط با ملک، آرای کمیسیون ماده (۹۹)، کمیسیون ماده (۵) و کمیسیون ماده (۱۰۰) قانون شهرداری و سایر مشخصات ملک و همچنین احراز هویت و اهلیت متعاملین از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات موضوع ماده (۷) قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی، مشروط به رضایت طرفین معامله با رعایت محرمانگی و حفظ حریم خصوصی اشخاص برای سکویهای بخش خصوصی (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میانمدت)

راهبرد ۲: احراز و اعمال هوشمند شروط قراردادی

راهکار:

۱) پیگیری فراهم سازی امکان عقد قراردادهای بر بستر سامانه های مورد تأیید مشتمل بر متون قراردادی استاندارد، شروط معین ثابت و قابل تغییر، با قابلیت احراز و اعمال غیرقضایی شروط و امکان اخذ ثمن قرارداد و انتقال آن به طرف دیگر پس از احراز اجرای تعهدات مجری با استفاده از روشهایی مانند حسابهای امانی یا وکالتی و یا چک های الکترونیک با استفاده از ظرفیت سکویهای بخش خصوصی (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، سازمان ثبت

راهکارها:

۱) رتبه‌بندی دفاتر اسناد رسمی کل کشور با تصویب و اجرای شیوه نامه موضوع ماده (۵۸) آییننامه قانون دفاتر اسناد رسمی و اعلام عمومی نتایج رتبه‌بندی بصورت برخط و آنی (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، کانون سردفتران و دفتریاران - کوتاه مدت)

۲) تفهیم مفاد اسناد مربوطه و قوانین و مقررات مرتبط به طرف یا طرفین معامله حین امضاء اسناد توسط سردفتر و درج انجام آن در اسناد تنظیمی و الزام دفاتر اسناد رسمی به ضبط صدا و تصویر و اجرای بند (پ) ماده (۳۴) آییننامه قانون دفاتر اسناد رسمی و پیشبینی مسئولیت در نظام تخلفات برای سردفتر علاوه بر طرف معامله در قبال قصور یا تقصیر صورت گرفته در فرآیند امضاء اسناد در صورت عدم ضبط، با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس، دادگستری استان ها، کانون سردفتران و دفتریاران - بلندمدت)

۳) فراهمسازی امکان استعلام برخط و آنی اطلاعات هویتی قیّم و متن قیّم نامه در مورد اشخاص موضوع ماده (۴۳) آییننامه قانون دفاتر اسناد رسمی و همچنین فراهمسازی امکان اخذ تائیدیه الکترونیکی از دادستان برای دفاتر اسناد رسمی از طریق سامانه ثبت الکترونیک اسناد در معاملات غیرمنقول یا سایر اسناد (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، کانون سردفتران و دفتریاران - میان مدت)

۴) ثبت الکترونیکی و برخط دفاتر تجاری اشخاص حقیقی و حقوقی مشتمل بر ثبت تمامی اطلاعات مؤثر در پیگیری دعاوی، اختلافات مالیاتی، بیمه تامین اجتماعی و به رسمیت شناخته شدن آن به مثابه سند رسمی در کلیه مراجع بهره‌بردار از دفاتر تجاری از جمله مراجع قضایی و ادارات امور مالیاتی با همکاری دستگاههای اجرایی مسئول (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میانمدت)

۵) دریافت برخط کیفرخواست، حکم قطعی یا حکم غیرقطعی علیه سردفتران اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتریاران و همچنین تصمیم یا رای مرجع قضایی مبنی بر رفع اتهام از اشخاص مذکور بلافاصله پس از صدور و

راهبرد: تسهیل و تقویت خدمات حقوقی

راهکارها:

۱) توسعه نرم افزارهای حقوقی به منظور تسهیل دسترسی عمومی به خدمات حقوقی نظیر مشاوره در تنظیم قرارداد، تنظیم اسناد ثبتی و قضایی و پیش بینی حکم احتمالی صادره در موارد اختلاف با توجه به داده کاوی اطلاعات پرونده های مشابه مبتنی بر فناوری های نوین و هوش مصنوعی از طریق فراهم سازی دسترسی های اطلاعاتی لازم برای سکوه های بخش خصوصی (معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون وکلای دادگستری، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میان مدت)

۲) انتشار عمومی و برخط اطلاعات عملکردی ارائه دهندگان خدمات حقوقی اعم از وکلای دادگستری و کارشناسان رسمی دادگستری از قبیل تعداد پرونده ها و موضوعات آنها بدون درج محتوای محرمانه پرونده ها، میزان حضور در جلسات رسیدگی، سابقه تخلف انتظامی، پرداخت مالیات و حقوق دولتی، تعداد و موضوعات دادخواست ها و شکوائیه ها و لوایح صحیح ثبت شده و اعلام وضعیت قراردادها با ایجاد «سامانه شفافیت عملکرد و رتبه بندی وکلا و کارشناسان رسمی» با پیشبینی فرآیندی جهت اخذ نظرات موکلین و ذینفعان در پایان هر پرونده و امکان شکایت از وکیل یا کارشناس یا گزارش تخلفات وی (معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان ها، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی - میان مدت)

۳) پذیرش وکلا، کارشناسان رسمی دادگستری، مشاوران خانواده، سردفتران و دفترباران اسناد رسمی، سردفتران دفاتر ازدواج و طلاق، داوران و میانجیگران براساس صلاحیت سنجی عمومی، علمی و حرفه ای به صورت رقابتی با تعیین ضوابط لازم و بدون تعیین سقف ظرفیت عددی از طریق برگزاری آزمون سالانه و اعلام نتایج نهایی آزمون و کاهش زمان مراحل جذب و گزینش، اخذ استعلامات و کارآموزی علمی و عملی و صدور پروانه یا ابلاغ مربوطه با رعایت «قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» (معاونت حقوقی و امور مجلس، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، مرکز حل اختلاف، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی، کانون سردفتران و دفترباران - کوتاهمدت)

۵) فراهم سازی امکان وکالت، طرح دعوا و دفاع توسط مؤسسات حقوقی در مراجع قضائی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

۶) راهاندازی «سامانه جامع کارآموزی» به منظور ارتقای آموزش کارآموزان وکالت، کارشناسی رسمی و سردفتری به گونه ای که داوطلبان با حداقل حضور فیزیکی و به صورت برخط بتوانند آموزش های لازم را دریافت نموده، در آزمون ها و جلسات دادگاه شرکت کرده، گزارش های لازم را بارگذاری نموده و از طریق آن کلیه امور مربوط به وظایف کارآموزی خود را پیگیری کنند (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، دادگستری استانها، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی - میان مدت)

۷) صدور، تمدید، ابطال، لغو و توسعه هر نوع اجازه الکترونیکی و غیرالکترونیکی از قبیل مجوز، پروانه، اجازه نامه، گواهی، جواز، نماد، موافقت، تأییدیه یا مصوبه و همچنین هر نوع سند یا استعلامی که برای شروع، ادامه، توسعه یا انحلال هرگونه فعالیت از سوی قوه قضائیه، سازمان ها و دستگاه های تابعه آن صادر میشود از قبیل پروانه کارآموزی وکالت، پروانه وکالت، پروانه داوری، پروانه میانجیگری، مجوز ثبت علامت و نشان تجاری، مجوز ثبت طرح صنعتی، مجوز ثبت اختراع، مجوز ترجمه رسمی دادگستری، ابلاغ سردفتری اسناد رسمی، پروانه کارشناسی رسمی دادگستری و پروانه مشاوره خانواده به صورت الکترونیکی و منحصراً از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور (معاونت اول، معاونت حقوقی و امور مجلس، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، مرکز حل اختلاف، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، کانون وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی - کوتاه مدت)

۸) پیگیری برای الزام مراجع صدور مدارک رسمی پرتکرار در مراکز آموزشی، ثبت احوال، ثبت اسناد و املاک، انتظامی، بهداشتی، بانکی و اداری استخدامی به صدور مدارک در قالب های استاندارد به زبان فارسی و زبان های خارجی در صورت تقاضای اشخاص با قابلیت راستی آزمایی برخط با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

چالش ۲: ضعف در حذف عوامل اصلی شکلگیری جرائم و دعاوی

راهبرد: هوشمندسازی فرآیند شناسایی عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی

راهکارها:

۱) ثبت هوشمند، برخط و آنی داده‌های ورودی به دستگاه‌های قضایی، انتظامی و نظارتی با یکسانسازی کاربرگ‌های استاندارد منطبق با عناوین جرائم و دعاوی در «سامانه مدیریت پرونده» و ایجاد کاربرگ استاندارد برای ارسال اطلاعات ضروری از کلانتریها به دادسراها و جلوگیری از ارسال گزارشهای ناقص (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - کوتاه مدت)

۲) شناسایی عوامل اصلی بروز ده عنوان اولویت‌دار جرائم و دعاوی در سطح کشور و یک عنوان اولویت‌دار جرائم و دعاوی در سطح استان به‌صورت سالیانه با داده‌کاوی اطلاعات موجود در «سامانه مدیریت پرونده» و اطلاعات ورودی به سایر دستگاه‌های انتظامی و نظارتی و جلب مشارکت مراکز علمی و شرکتهای دانش‌بنیان صاحب‌صلاحیت در تحلیل اطلاعات (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استان‌ها - کوتاه مدت)

عامل آ: غیرمنسجم بودن اقدامات برای حذف عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی و کم‌توجهی به ظرفیتهای درونی و بیرونی قوه قضائیه

راهبرد: انسجام بخشی و هدایت هدفمند تمامی ظرفیت‌ها برای حذف عوامل اصلی شکل‌گیری جرائم و دعاوی

راهکارها:

۱) تعیین راهکارهای رفع عوامل اصلی بروز جرائم و دعاوی برای ده عنوان اولویت‌دار جرائم و دعاوی در سطح

۲) رصد و تحلیل روند شکل گیری جرائم و دعاوی دارای خواهان و شاکی متعدد (کثیرالشاکی) با بررسی دقیق سالیانه حداقل یکصد پرونده در هر کدام از حوزههای پیش فروش خودرو، مسکن و جمع آوری وجوه عموم مردم و ارزیابی راهکارهای اصلاحی و پیگیری اقدامات لازم برای پیشگیری از آنها (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، پژوهشگاه - میانمدت)

۳) رصد و پیگیری آگهیهای مربوط به تبلیغات در حوزههای پیش فروش خودرو، مسکن و جمع آوری وجوه عموم مردم بهممنظور انجام اقدامات پیشدستانه و پیشگیری از وقوع کلاهبرداریهای جمعی (دادستانی کل کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استانها - میانمدت)

۴) پیشگیری از ورود شکوائیهها به دیوان عدالت اداری از طریق تشکیل هیأتهای مشترک با دستگاه های اجرایی مسئول به منظور بررسی و آسیبشناسی و پیگیری اصلاح قوانین، مقررات و رویههای مرتبط و انجام اطلاعرسانی عمومی با اولویت ده دستگاه اجرایی دارای بیشترین میزان شکایت و اجرای ماده (۱۱۳) قانون دیوان عدالت اداری (دیوان عدالت اداری - کوتاهمدت)

۵) پیشگیری از وقوع جرائم مرتبط با سیم کارت های تلفن همراه یا شناسه های مخابراتی معادل آن با یک طرفه یا مسدود کردن سیم کارت های اتباع غیرایرانی دارای اقامت موقت خارج شده از کشور، زندانیان در طول مدت حضور در زندان، اشخاص حقوقی انحلال یافته یا تعطیل شده و متوفیان تا زمان تعیین تکلیف توسط مالک قانونی (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استان ها - میان مدت)

۶) پیگیری کاهش تصادفات با اصلاح نقاط حادثه خیز رانندگی در هر حوزه قضایی و اطلاعرسانی عمومی موقعیت مکانی آن نقاط و پیگیری تعیین جریمه پلکانی برای رانندگان پرخطر و بکارگیری ابزارهای نظارتی مانند نصب دوربین ثبت وقایع در وسایل نقلیه (دادستانی کل کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استانها - میانمدت)

راهبرد: مؤثر و متنوع نمودن مجازات ها متناسب با نوع جرائم

راهکارها:

۱) پیگیری اصلاح «قانون کاهش مجازات حبس تعزیری» به منظور کاهش سرقت‌های خرد کمتر از دویست میلیون ریال و اعلام این موارد به عنوان مصادیق «غیرقابل گذشت» (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور - بلندمدت)

۲) اعمال محدودیت های اقتصادی و اجتماعی مدت دار در حوزه هایی نظیر ثبت شرکت، فعالیت در بورس، دریافت تسهیلات، برخورداری از منابع و امتیازهای بخش های عمومی یا دولتی به عنوان مجازات اصلی و تبعی متناسب با نوع جرائم با اولویت موضوعات اقتصادی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

۳) تغییر مبنای تعیین جزای نقدی از مقدار ثابت به واحد بروز شونده با تعیین فرمول مناسب و به روزرسانی آن براساس نرخ تورم اعلامی کشور و اعمال آن در «دستیار هوشمند قضایی» با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، وزارت دادگستری، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میان مدت)

۴) پیگیری اصلاح قانون جرائم رایانه‌ای به منظور تسریع دادرسی و جرمانگاری و تعیین مجازات مناسب برای پدیده‌ها و رفتارهای مجرمانه نوظهور در فضای مجازی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس، دادستانی کل کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم - بلندمدت)

مأموریت ۶: اصلاح مجرمان [V]

عامل: نقص در فرآیندهای صدور تصمیمات قضایی مؤثر بر اصلاح مجرمان

راهبرد ۱: تسهیل صدور تصمیمات قضایی مؤثر بر اصلاح مجرمان

راهکارها:

۱) اجرای «دستورالعمل تشکیل پرونده شخصیت متهم» با استفاده از فراهم سازی دسترسی برخط به پایگاه های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی، فناوری های نوین تشخیص شخصیت، آزمون های شخصیت شناسی برخط، برون سپاری اجرای آزمون ها به مراکز مورد تأیید با الزام به تکمیل و بهروزرسانی اطلاعات پرونده شخصیت در تمامی مراحل رسیدگی توسط مراجع قضایی و زندانها و پیشنهاد حکم مؤثر بر اصلاح مجرمان در «دستیار هوشمند قضایی» (دادستانی کل کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادگستری استان ها - میانمدت)

۲) استفاده اثربخش از نهادهای ارفاقی از جمله مجازات های جایگزین حبس، تعویق صدور حکم، تعلیق تعقیب و اجرای مجازات، عفو، تخفیف یا تبدیل مجازات، تشدید یا توقف موقت مجازات و آزادی تحت مراقبت الکترونیک و ضمانت اجرا های غیرکیفری مؤثر و روزآمد با فراهم سازی امکان نقش آفرینی نهادهای مردمی، ایجاد زیرساخت ها و سازوکارهای لازم از جمله تعریف فرآیند اعمال نهادهای ارفاقی، طراحی شاخص های سنجش پذیر ارزیابی نتایج آن برای اصلاح مجرمان، ایجاد ساختار سازمانی متناسب و ایجاد «سامانه اطلاعات نهادهای ارفاقی» مشتمل بر مواردی از جمله اطلاعات افراد مشمول، نوع نهاد ارفاقی صادره مناسب، ظرفیت دستگاهها و نهادهای پذیرنده و نتیجه اقدامات انجام شده بهمنظور رصد مستمر وضعیت افراد و افزایش دامنه عناوین مشمول مجازاتهای جایگزین حبس با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (دادستانی کل کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استانها - بلندمدت)

۳) اجرای سالانه «طرح پایش سراسری وضعیت زندانیان» با هدف ارزیابی میزان اجرای مقررات مذکور در قوانین کیفری و آییننامه اجرایی سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، آسیبشناسی وضع موجود و اتخاذ راهکارهای مؤثر در اعمال نهادهای ارفاقی و ارتقای حقوق شهروندی با تکمیل کاربرگهای استاندارد برای هر کدام از

۴) شفافسازی و تسهیل فرآیند درخواست عفو با ^{طرح ها و لوایح} ایجاد «سامانه عفو و بخشودگی» با قابلیت ثبت درخواست مستقیم متقاضیان، درج نظرات شورای طبقه‌بندی زندان، کمیسیون عفو دادگستری استان، کمیسیون مرکزی و رئیس قوه قضائیه، اعلام نتیجه به دادگستری استانها و اطلاعرسانی مناسب به متقاضیان در خصوص دلایل مخالفت با درخواست عفو (معاونت قضایی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

راهبرد ۲: ترغیب قضات به صدور تصمیمات قضایی مؤثر بر اصلاح مجرمان

راهکار:

۱) برگزاری جشنواره سالانه تقدیر از قضات برتر در صدور آراء مبتنی بر نهادهای ارفاقی منجر به اصلاح مجرمان با طراحی نظام انگیزشی مناسب (معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، دادسرای انتظامی قضات، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

چالش ۲: اثربخشی محدود اقدامات اصلاحی

عامل ۱: نامتناسب بودن برخی برنامه های اصلاح و تربیت با فرآیند اصلاح مجرمان

راهبرد: استقرار نظام های جدید تربیتی، سلامت، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی

راهکارها:

۱) اصلاح رفتار و بازاجتماعی کردن زندانیان و مددجویان کانونهای اصلاح و تربیت با طراحی برنامه های اصلاحی و

۲) بازطراحی و اجرای طرح طبقه‌بندی زندانیان مبتنی بر منشأ جرم و شخصیت زندانیان و از طریق تکمیل پرونده شخصیت زندانیان با استفاده از نتایج پرونده شخصیت متهمان، فناوری های نوین تشخیص شخصیت، آزمون های شخصیت شناسی برخط و برون سپاری اجرای آزمون ها به مراکز مورد تأیید (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادگستری استان ها - میان مدت)

۳) برگزاری مسابقات مهندسی و معماری به منظور ایده‌پردازیهای جدید و ارائه طرحهای مناسب در زمینه معماری فضاهای زندان در طراحی اماکن جدید و نیز بازمهندسی اماکن موجود با رویکرد طراحی فضاهای اصلاح‌پذیر (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور - کوتاهمدت)

۴) استقرار نظام مالی جدید برای زندانیان در زندان مبتنی بر مؤلفه هایی نظیر محدودسازی سقف دریافت پول از بیرون زندان، کسب درآمد زندانیان از کسب و کار و خلق ارزش افزوده در زندان و امکان انتقال آن به خانواده خود، تخصیص برخی از هزینه ها به صورت اعتبار مالی مستقیم به زندانیان و اعتبارسنجی مستمر زندانیان براساس سوابق عملکردی و ایجاد دسترسی به خدمات تکمیلی بر اساس نتایج اعتبارسنجی (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور - میانمدت)

۵) جلب مشارکت نهادهای مردمی و مجموعه های فرهنگی موفق برای اصلاح مجرمان و ترمیم روابط اجتماعی سالم زندانیان با طراحی نظام های انگیزشی متناسب نظیر ایجاد رقابت، شناسایی و ترویج الگوهای اثربخش و برگزاری جشنواره سالانه ارزشیابی و تقدیر از الگوهای برتر و ترغیب مسئولان زندان به جلب مشارکت نهادهای مردمی و حاکمیتی (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم - کوتاهمدت)

۶) هدفمندسازی حمایتها و ایجاد شفافیت و جلب مشارکت حداکثری مردم از طریق ایجاد «سامانه اقدامات حمایتی» با اجرای ماده (۱۶۶) آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور - کوتاهمدت)

عامل ۲: انگیزه کم برخی مسئولان و کارکنان زندان برای مشارکت در فرآیند اصلاح مجرمان

راهبرد: استقرار نظام ارزیابی عملکرد مبتنی بر نتیجه برای مسئولان و کارکنان زندان

راهکار:

۱) ارزیابی عملکرد مسئولان و کارکنان زندان مبتنی بر شاخص هایی نظیر کمیت و کیفیت اجرای حکم، میزان اثربخشی در حرفه آموزی و اشتغال محکومان، اجرای طرح طبقه بندی زندانیان، جلب مشارکت نهادهای مردمی در فرآیند اصلاح مجرمان و صلح و سازش، جلب مشارکت نهادهای فرهنگی برای اصلاح باورها، انجام اقدامات تربیتی، نتایج اعلام نظر برخط زندانیان و مراجعان و نتایج نظارت ها و بازرسی های پنهان، فوق العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضائیه با ایجاد «سامانه جامع عملکرد مسئولان و کارکنان زندان» برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضائیه، با قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای کارکنان و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تعیین وضعیت افراد در نظام های منابع انسانی از جمله جبران خدمات، ارتقای شغلی، نقل و انتقال و تمدید قرارداد و اجرای ماده (۳۴۰) آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادستانی کل کشور - میانمدت)

عامل ۳: فقدان زمینه مناسب برای اشتغال پایدار زندانیان

راهبرد: توسعه نظام اشتغال زندانیان با تکمیل زنجیره تأمین مالی، حرفه آموزی و بازاریابی محصولات

راهکارها:

۱) بازنگری در نظام حرفه آموزی و اشتغال زندانیان با محوریت توسعه کسب و کارهای خرد و خانگی مبتنی بر قابلیت-

۳) استقرار نظام جبران خدمات عادلانه و انگیزه بخش برای زندانیان و ترغیب کارکنان زندان به مشارکت فعال در اشتغال زندانیان با تخصیص بخشی از افزایش ارزش افزوده فعالیت اقتصادی در زندان به ایشان (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، بنیاد تعاون زندانیان - میانمدت)

۳) فراهم سازی امکان فعالیت نهادهای مردمی، شرکت های تعاونی، خصوصی، دولتی و کارآفرینان اجتماعی در ایجاد و اداره مؤسسات تولیدی، اقتصادی و خدماتی در داخل و خارج از زندان و ایجاد فضای رقابتی با بنیاد تعاون زندانیان و اجرای مواد (۱۷۵) و (۱۷۶) آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، بنیاد تعاون زندانیان، دادگستری استان ها - میانمدت)

۴) اصلاح رویکرد بنیاد تعاون زندانیان با تمرکز بر ایجاد اشتغال زندانیان و مشارکت در توسعه فضای کارگاهی زندان و تعیین میزان درآمد زندانیان از اشتغال به عنوان شاخص نهایی ارزیابی عملکرد بنیاد، چابک سازی در حوزه منابع انسانی و تخصیص تمامی منافع، عایدات و مازاد درآمدهای آن در حال و آینده به موضوع حرفه آموزی و اشتغال زندانیان و کسب درآمد این بنیاد منحصراً از طریق ایجاد اشتغال برای زندانیان (بنیاد تعاون زندانیان، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور - میانمدت)

۵) استفاده حداکثری از توان نهادهای حاکمیتی مسئول در زمینه اشتغال نظیر ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور و سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور به منظور توسعه نظام حرفه آموزی و اشتغال زندانیان و خانواده های آنان (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادگستری استان ها، انجمن های حمایت از زندانیان - کوتاهمدت)

۶) پیگیری استفاده حداکثری از ظرفیتهای توسعه اشتغال زایی در کشور از قبیل جذب سهم اختصاصی از تسهیلات مالی اشتغالزایی کشور مندرج در قانون بودجه سالانه، فروش محصولات تولیدی زندانیان به بخش دولتی و تصویب معافیت های مالیاتی برای حمایت از اشتغال زندانیان (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دادگستری استان ها - کوتاهمدت)

۷) کمک به تأسیس انجمن خیرین اشتغال زندانیان در سطح ملی و استانی به منظور استفاده حداکثری از توان خیرین و نهادهای مردمی برای توسعه اشتغال زندانیان (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور،

عامل ۱: دشواری بازگشت محکومان به جامعه

راهبرد: ارتقای نظام حمایت و مراقبت پس از خروج محکومان از زندان

راهکارها:

۱) ارائه آموزش های لازم به زندانیان و مددجویان کانونهای اصلاح و تربیت در شرف آزادی، توسعه ارتباط با خانواده زندانیان، شناسایی موانع اصلی فعالیت سالم آن ها در جامعه، پیگیری تعیین حامی برای ایشان با توجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی و روان شناختی آن ها و نوع جرائم با فعال سازی ظرفیت های دستگاه های مسئول، بخش خصوصی، نهادهای مردمی و خیرین برای رفع این موانع و رصد مستمر وضعیت این افراد به منظور اطمینان از بازگشت محکومان به زندگی شرافتمندانه با ایجاد «سامانه حمایت و مراقبت پس از خروج» برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضائیه با همکاری نهادهای فعال در زمینه اشتغال و آسیب-های اجتماعی و اجرای ماده (۱۶۸) آییننامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استان ها، انجمن های حمایت از زندانیان - میان مدت)

۲) کمک به بازگشت زندانیان به فعالیتهای اجتماعی پس از اتمام دوره حبس و رفع موانع اشتغال آنها مانند لزوم ارائه گواهی عدم سوء پیشینه در موارد غیرضروری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس، دادگستری استان ها - بلندمدت)

عامل ۲: ضعف در رهگیری و نظارت بر مجرمان حرفه ای پس از اتمام دوره حبس

راهبرد: نظارت موقت بر مجرمان حرفه ای پس از اتمام دوره حبس

۱) رصد و پایش (کنترل) هوشمند و موقت مجرمان حرفه ای، سابقه دار و خطرناک و مرتکبان جرائم مهم پس از اتمام حبس و اعمال موقت محدودیت در حوزه‌هایی نظیر محل سکونت، محل اشتغال، ثبت شرکت و انجام معاملات، متناسب با نوع جرائم توأم با نظام های حمایتی و کاهش تدریجی محدودیت ها متناسب با اصلاح رفتار مجرمان با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (دادستانی کل کشور، سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس، دادگستری استانها - بلندمدت)

مأموریت ۷: حمایت از حقوق مالکیت اشخاص [۸]

چالش ۱: تزلزل مالکیت اموال غیرمنقول

عامل ۱: اعتبار معاملات عادی

راهبرد: ترغیب به انجام معاملات رسمی

راهکارها:

۱) پیگیری تصویب و اجرای طرح «الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول» (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت راهبردی، میانمدت)

۲) تسهیل فرآیند ثبت رسمی معاملات املاک با استانداردسازی قراردادها در «سامانه ثبت آنی» و ایجاد دسترسی مشاوران املاک و عموم اشخاص به این سامانه برای انعقاد قرارداد (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

۴) جبران خسارت متضرران ناشی از خطا در عملیات ثبتی املاک با فراهم سازی زمینه تشکیل «صندوق یا بیمه جبران خسارات» توسط دفاتر اسناد رسمی و کارکنان ادارات ثبت با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

۵) برخط و آنی شدن کلیه استعلامات لازم جهت ثبت نقل و انتقال حقوق راجع به املاک نظیر استعلامات مالیاتی و تامین اجتماعی و همچنین برخط و آنی شدن دریافت پاسخ این استعلامات و پرداخت های لازم و «رفع تکلیف اداره ثبت، سردفتر و منتقل الیه در صورت عدم دریافت پاسخ استعلام» با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

۶) اصلاح سامانه جامع املاک و اسناد به منظور ثبت کلیه حقوق مالکیت راجع به املاک از قبیل مالکیت عین، مالکیت منافع، حق انتفاع، حق ارتفاق، حقوق رهنی، سرقفلی، حق کسب و پیشه و تجارت و همچنین ثبت برخط و آنی اعمال حقوقی ناقل حقوق فوق و تعهدات و فسخ و اقاله آن ها از قبیل پیش فروش ساختمان و مشارکت در ساخت، وقایع حقوقی، آرای قطعی، دستورات و تصمیمات مراجع قضایی، شبه قضایی، کمیسیون ها از قبیل کمیسیون های ماده (۹۹) و ماده (۱۰۰) شهرداری، شوراهای و سایر مراجع در رابطه با ایجاد و سلب حقوق راجع به این اموال و پاسخ برخط و آنی به استعلامات انجام شده درباره این اطلاعات (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

۷) الزام سردفتران به ثبت ثمن واقعی اظهار شده توسط طرفین معامله در سامانه ثبت الکترونیک اسناد و متن سند رسمی و همچنین مستقل نمودن مأخذ هزینه های ثبت سند و معامله از ثمن واقعی با حفظ درآمدهای دولت، انعکاس آن در استعلامات بعدی راجع به سند یا مورد معامله با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - میان مدت)

۸) فراهم سازی امکان مشاهده برخط و غیرحضوری تمام سوابق ثبتی ملک و پرونده ثبتی آن توسط مالک رسمی و قابلیت اشتراک گذاری آن با ذی نفع مورد تأیید مالک (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - بلندمدت)

۱۰) ارائه غیرحضوری تمامی خدمات ثبتی قابل ارائه در دفاتر اسناد رسمی از طریق سکوهاى بخش خصوصى و با تأیید حضوری (در محل دفترخانه یا به صورت سیار خارج از آن) یا غیرحضوری توسط یکی از سردفتران اسناد رسمی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - بلندمدت)

۱۱) پیگیری تخصیص شناسه یکتا به هر واحد از املاک دارای دستور نقشه صادره از مراجع قانونی شامل تعداد طبقات، سطح اشغال و تعداد واحدهای هر طبقه و فراهم شدن امکان تنظیم سند رسمی پیش فروش ساختمان به همراه کلیه ملحقات، متعلقات، منضمات و امتیازات با استفاده از شناسه یکتای مذکور با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - میان مدت)

۱۲) پیگیری ایجاد نظام یکتای شناسه‌دهی به املاک اعم از عرصه، اعیان و اجزای اعیان با ادغام شناسه‌های مورد استفاده دستگاه‌های اجرایی نظیر پلاک ثبتی، کد پستی و کد نوسازی شهرداریها و مبنا قراردادن نظام یکتای جدید توسط تمامی دستگاهها با اصلاح قوانین و مقررات (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - میان مدت)

عامل ۲: دشواری مراحل صدور سند حدنگار

راهبرد: اصلاح فرآیند و رفع موانع قانونی صدور سند حدنگار

راهکارها:

۱) فراهم سازی امکان تنظیم صورت مجلس تفکیکی و سند رسمی تقسیم نامه پیش از صدور گواهی پایان کار برای مالکان املاکی که صدور گواهی پایان کار برای آنها منوط به پرداخت جریمه یا بدهی به دستگاه های اجرایی و بانک ها باشد و همچنین فراهم سازی امکان صدور گواهی پایان کار تفکیکی و سند مالکیت رسمی تفکیکی برای هر یک از مالکانی که سهم خود از جریمه یا بدهی مذکور را به نسبت قدرالسهم ایشان از عرصه پرداخت نموده اند، با

۲) اعطای سند مالکیت به کلیه اراضی کشاورزی با هر مساحتی که مالک آن، مالک هیچ یک از اراضی کشاورزی مجاور نباشد و سپس جلوگیری از هرگونه افراز، تقسیم و تفکیک اراضی مذکور بر اساس «قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی» و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی و منوط نمودن تنظیم سند انتقال اراضی با کاربری کشاورزی به تأییدیه برخط و آنی وزارت جهاد کشاورزی مبنی بر حفظ کاربری با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - میان مدت)

۳) ارائه غیرحضوری تمامی خدمات ثبتی از قبیل درخواست تجمیع پلاک های ثبتی، درخواست تفکیک آپارتمانی، درخواست افراز، درخواست صدور گواهی عدم افراز، بارگذاری الکترونیک نقشه های عرصه و اعیان، گواهی قطعیت تصمیم واحد ثبتی و درخواست توقف دائمی یا موقت اجرای این درخواست ها و همچنین فراهم سازی امکان تصدیق الکترونیک صورتجلسه تجمیع، تفکیک و افراز املاک در سامانه یکپارچه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - میان مدت)

۴) تسهیل فرآیند درخواست افراز، صدور گواهی عدم افراز و صدور دستور فروش املاک مشاعی با ایجاد امکان درخواستهای مرتبط به صورت غیرحضوری و از طریق سامانه و صدور گواهی عدم افراز بر اساس ضوابط ابلاغ شده از سوی مراجع ذیصلاح مانند ضوابط حداقل حد نصاب مساحت، بدون استعلام از آنها با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - میانمدت)

۵) تسهیل تنظیم سند رسمی تجمیع املاک مجاور از طریق رفع الزام به فقدان مانع فیزیکی، رفع الزام به مشابهت این املاک از نظر کاربری و رفع الزام به مطابقت مالکان و مقدار سهم ایشان از املاک مذکور پیش از تجمیع و فراهم شدن امکان تعیین و ثبت سهم هر یک از مالکان از ملک تجمیعی با ثبت سند تجمیع نامه در دفاتر اسناد رسمی (مشابه سند تقسیم نامه) و همچنین فراهم شدن امکان تجمیع املاک مرهونه در صورت اجازه مرتهن با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، معاونت حقوقی و امور مجلس - کوتاهمدت)

عامل ۳: ضعف در دقت تعیین حدود در اسناد مالکیت

راهبرد: افزایش صدور اسناد حدنگاری شده

۱) نقشه برداری اراضی کشور با برون سپاری حداکثری و خرید خدمات از شرکت های نقشه برداری معتبر تخصصی طرح های اولیج صاحب صلاحیت دارای بیمه مسئولیت برای جبران خسارات ناشی از بروز هرگونه خطا مستقل از وجود یا فقدان قصور و تقصیر شرکت مذکور (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

۲) اجرای کامل طرح حدنگاری با اولویت اراضی شهری و کشاورزی و همچنین تعیین تکلیف پرونده های مطرح در شعب دادگاههای ذیربط و کمیسیون های رفع تداخلات (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - بلندمدت)

۳) اعمال هوشمند محدودیت های قانونی مکان مبنا نظیر حدنصاب فنی اراضی کشاورزی و نوع کاربری هر پهنه، پاسخ برخط و آنی به استعلام محدوده قرارگیری اراضی و املاک در اراضی ملی و یا مستثنیات و طرح تفصیلی یا طرح هادی روستاها در «سامانه مدیریت حدنگاری» با همکاری دستگاههای ذیربط و اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

۴) پیگیری اخذ نقشه ها و اطلاعات املاک متعلق و تحت نظارت دستگاه های اجرایی و الزام این دستگاه ها به فراخوانی داده مکانی اراضی از «سامانه مدیریت حدنگاری» با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

چالش ۲: ضعف در صیانت از حقوق اشخاص در اجرای ثبت

عامل: وجود زمینه های خطا و اطاله در فرآیندهای اجرای ثبت

راهبرد ۱: حذف حداکثری مداخلات انسانی در فرآیند اجرای ثبت

راهکارها:

۲) صدور اجرائیه الکترونیکی در سامانه خودکاربری اجرای ثبت بدون نیاز به تایید کارکنان اجرا از طریق فراخوانی برخط داده ها و اطلاعات از سامانه های حاکمیتی حاوی اطلاعات مرتبط با تعهدات لازم الاجرا نظیر سامانه های سمات و صیاد بانک مرکزی و ثبت الکترونیکی اسناد (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - کوتاه مدت)

۳) حذف هرگونه ابلاغ و اخطاریه به متعهد (بدهکار) قبل از توقیف اموال بدهکار به منظور جلوگیری از فرار از پرداخت دین و ابلاغ خودکار توقیف مال با استفاده از سامانه «ابلاغ الکترونیکی قضایی» (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - کوتاه مدت)

راهبرد ۲: ایجاد نظام ارزیابی عملکرد نتیجه گرا برای کارکنان اجرای ثبت

راهکار:

۱) ارزیابی عملکرد کارکنان اجرای ثبت مبتنی بر شاخص هایی نظیر وصول مطالبات در موعد مقرر، درصد وصول مطالبات، نتایج اعلام نظر برخط مراجعان و نتایج نظارت ها و بازرسی های پنهان، فوق العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضائیه با ایجاد «سامانه جامع عملکرد کارکنان اجرای ثبت» برخوردار از دسترسی سلسله مراتبی سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضائیه، با قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی برای کارکنان و محوریت نتایج ارزیابی این سامانه در تعیین وضعیت افراد در نظام های منابع انسانی از جمله جبران خدمات، ارتقای شغلی، نقل و انتقال و تمدید قرارداد (سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - میان مدت)

فصل سوم: نظام مدیریتی اجرای برنامه تحول

مبحث اول: برنامه ریزی، نظارت و سازماندهی

- تصویب کلیه برنامه‌های سال آتی تا بهمن ماه هر سال و تدوین ساختار شکست کار برای تحقق آنها

- طراحی نظام اولویت بندی برنامه‌های واحدهای سازمانی با تکیه بر ظرفیت واحدها و میزان اثرگذاری آن‌ها در رفع چالش‌ها

- احصاء اهداف و شاخصهای کلیدی عملکرد در هر یک از واحدهای سازمانی ستادی و دادگستری استان‌ها (معاونت راهبردی، سازمانها و واحدهای تابعه، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۲) نظارت و ارزیابی وضعیت تحقق برنامه‌های سالانه واحدهای سازمانی ستادی و دادگستری استانها از طریق ایجاد «سامانه یکپارچه برنامه‌ریزی و نظارت قوه قضائیه» با تأکید بر موارد زیر:

- جمع‌آوری اطلاعات حاصل از تمامی سامانه‌های برنامه‌ریزی و منع هرگونه اقدام مغایر با برنامه‌ریزی یکپارچه

- فراهم‌سازی امکان برقراری ارتباطات و همکاری شامل امکان گفتگو، ثبت و کنترل پیشرفت برنامه‌ها، ثبت و پیگیری مصوبات جلسات و به اشتراک‌گذاری فایل‌ها و اسناد مرتبط با آنها

- دریافت گزارشهای فصلی از اجرای برنامه‌ها و ارائه داشبوردهای مدیریتی مناسب (معاونت راهبردی، سازمانها و واحدهای تابعه، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۳) تنظیم توافق نامه بودجه برای برنامه‌های عملیاتی واحدهای سازمانی ستادی و دادگستری استانها در ابتدای هر

- سیاستگذاری و الزام به استفاده از داده‌های پردازش شده در بخش‌های مختلف قوه قضائیه و ورود صحیح اطلاعات در سامانه‌ها با ایجاد سازوکارهای تشویقی

- استقرار نظام برنامه‌ریزی داده‌محور

- الزام به استفاده حداکثری از داده‌های پردازش شده برای نظارت هوشمند (معاونت راهبردی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استانها - میانمدت)

۵) جلوگیری از تخلفات آماری با تنظیم شاخصهای کنترلی مکمل و با تأکید بر ساماندهی آمار شعب اجرای احکام، نرخ گردش، کسر موقت و عدم ارجاع پرونده‌ها در پایان دوره زمانی (معاونت راهبردی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، دادگستری استانها - میانمدت)

۶) ایجاد «پایگاه داده تحلیلی راهبردی و نظارت هوشمند» به‌منظور ارتقای نظام برنامه‌ریزی و نظارت هوشمند در همه واحدهای سازمانی و تحلیل و استخراج الگوهای شکلگیری جرائم و دعاوی و ایجاد دسترسی برای بخش‌های قوه قضائیه با استفاده از مرکز ملی داده‌های قوه قضائیه موضوع ماده (۶۵۱) قانون آیین دادرسی کیفری و جایگزینی سامانه‌های گزارشگیری عددی با سامانه‌های خودتحلیلگر، روندنما و تصمیمیار (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت راهبردی، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، سازمانها و واحدهای تابعه - میانمدت)

۷) فرآیندکاوی و پایش مدت زمان انجام فعالیتهای مختلف در فرآیند دادرسی و بررسی دلایل عدول از زمانسنجی و انجام فعالیتهای بیشتر از زمان میانگین کشوری به تفکیک شعب و حوزه‌های قضایی (معاونت راهبردی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

۹) ایجاد سازوکار لازم و اصلاح ساختارها برای تمرکز دادن کلیه امور دارای ماهیت قضایی در قوه قضائیه با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط (معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

۱۰) ارزیابی و رتبه‌بندی واحدهای ستادی قوه قضائیه و دادگستری استانها در اجرای برنامه‌های ابلاغی و تقدیر سالانه از مدیران برتر (معاونت راهبردی، معاونت اول، حوزه ریاست، دادستانی کل کشور، دادرسی انتظامی قضات، سازمانها و واحدهای تابعه، دادگستری استانها - میانمدت)

۱۱) الزام به تهیه گزارش کاربرینی و کارسنجی برای هرگونه اصلاح ساختار سازمانی (معاونت راهبردی، سازمانها و واحدهای تابعه، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۱۲) ایجاد کارگروه تعرفه گذاری خدمات قوه قضائیه به منظور بررسی جامع تعرفه‌های مربوط به خدمات حقوقی، ثبتی و پزشکی قانونی و ارائه پیشنهاد به رئیس قوه قضائیه برای تغییر سالیانه آنها (معاونت راهبردی، حوزه ریاست، معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، وزارت دادگستری، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان پزشکی قانونی، مرکز حل اختلاف، سازمانها و واحدهای تابعه - میانمدت)

مبحث دوم: منابع انسانی

۱) تضمین عزت و استقلال قاضی با تدوین، پیگیری ابلاغ و اجرای دستورالعمل صیانت از استقلال، شأن، عزت، منزلت و کرامت قضات مصوب رئیس قوه قضائیه با رعایت ملاحظات زیر:

- منع هرگونه اقدام مغایر استقلال قضات

طرح‌ها و لوایح
 - ایجاد واحد صیانت از کرامت قضات به منظور پیگیری درخواستها و پاسخگویی به آنان (معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، معاونت مالی، پشتیبانی و عمرانی، دادگستری استان ها - میان مدت)

۲) ارتقای نظام جذب و بهکارگیری منابع انسانی قوه قضائیه به تفکیک مدیران، قضات و کارکنان و استقرار آن با رعایت ملاحظات زیر:

- تهیه مدل شایستگی (دانش - مهارت - نگرش) به تفکیک کارکنان، قضات و مدیران و تعریف عملیاتی شاخص های آن

- جذب در فضای رقابتی با تأکید بر انتخاب شایسته ترین افراد در چهارچوب نیاز سنجی انجام شده

- اجرای فرآیند نخبه یابی فعالانه و هدفمند از طریق ایجاد شبکه جستجو و نشانگذاری برترین استعدادها در دوران تحصیل در دانشگاه و حوزه علمیه و ایجاد انگیزه در آنها برای جذب در قوه قضائیه

- افزایش کیفیت جذب متقاضیان با طراحی الگو (نیمرخ شخصیت) برای قاضی و کارمند مطلوب، استفاده از آزمون-های پیشرفته روانشناسی، بهره‌مندی از روشهای نوین شخصیتشناسی و به کارگیری هوش مصنوعی به‌منظور سنجش داوطلبان با روایی بالا

- جذب قضات از میان داوطلبان حوزوی یا دانشگاهی صرفاً پس از اخذ مدرک کارشناسی ارشد تربیت قاضی با در نظرگرفتن شایستگی های شخصیتی، ایمانی، علمی و مهارتی متناسب، در فضای رقابتی و با حداقل سنی ۲۵ سال تمام با تأکید بر سلامت فرد و خانواده وی با اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

- انجام کل فرآیند جذب، پذیرش و گزینش حداکثر در بازه زمانی یکساله از طریق آسپیشناسی فرآیند فعلی و طراحی فرآیند ارتقای یافته

۳) افزایش ظرفیت جذب دانشجویان ورودی در رشته کارشناسی ارشد تربیت قاضی در دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری به ۱۰۰۰ نفر در سال با تأمین زیرساختهای لازم (دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری - میانمدت)

۴) اصلاح و استانداردسازی فرآیند نقل و انتقالها با:

- تهیه پیشنویس دستورالعمل نقل و انتقال قضات و کارکنان شامل معیارهایی نظیر نتایج ارزیابی عملکرد، دوره های آموزشی گذرانده شده و خدمت در مناطق محروم و پیگیری تصویب و ابلاغ آن توسط ریاست محترم قوه قضائیه

- ایجاد «سامانه نقل و انتقال منابع انسانی» به منظور رعایت عدالت و کرامت منابع انسانی و ارتقای سلامت اداری از طریق اعلام شفاف ضوابط و معیارها در سامانه و ایجاد قابلیت رهگیری وضعیت درخواست برای متقاضیان و منوط شدن نقل و انتقال متقاضیان به کسب امتیاز لازم (معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، مرکز آمار و فناوری اطلاعات - میانمدت)

۵) فراهم سازی زمینه ارتقای شغلی ویژه قضات زن در قوه قضائیه با تأکید بر بهره مندی حداکثری از ظرفیت آنان در فعالیتهای و مشاغل مرتبط با حوزه هایی نظیر خانواده، زنان، کودکان و امور حسبی (معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی - میانمدت)

۶) تدوین و اجرای نظام آموزش و توانمندسازی منابع انسانی به تفکیک مدیران، قضات و کارکنان قوه قضائیه با تأکید بر ایجاد انگیزه برای یادگیری و ارتقای عملکرد به جای ارائه صرف برنامه های آموزشی با استقرار نظام هایی از جمله نظام جبران خدمات عملکرد محور و با رعایت ملاحظات زیر:

- بازطراحی الگوی نیازسنجی آموزشی متناسب با شایستگی های شغلی تعیین شده در مدل شایستگی مدیران،

- تدوین محتوا و روشهای مناسب آموزشی

- اجرای دورههای کارآموزی «کارگاه محور» و تقدیر از اساتید برتر دورههای کارآموزی

- تربیت قضات تخصصی با تأکید بر دانشهای کاربردی در موضوعات اولویت دار از جمله خانواده، اقتصاد، رسانه، اداری، نظامی و فناوری های نوین و تدوین محتواهای آموزشی علمی و عملی متناسب با نیازهای شغلی

- اجرای دورههای آموزشی تخصصی ضمن خدمت با اولویت قضات دادگاههای حقوقی و خانواده

- طراحی و اجرای دورههای مهارت افزایی مانند انشاء رأی، مهارتهای ارتباطی، مدیریت پرونده، مدیریت ادله، دستور نویسی، روشهای صلح و سازش و فصل خصومت و بهکارگیری فناوریهای نوین و هوش مصنوعی در امور قضایی

- بازطراحی و بهبود نظام ارزشیابی و اعمال نتایج در زیرنظامهای منابع انسانی

- استفاده از روش های نوین آموزشی و تغییر موقعیتهای یادگیری و ایجاد فرصتهای یادگیری جدید (مربیگری)

- تسهیل دسترسی منابع انسانی به خدمات آموزشی به صورت رقابتی و غیرانحصاری و با رویکرد «خرید خدمات» از مراکز آموزشی و پژوهشی دارای صلاحیت به جای «تصدی گری» (معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، دادگستری استانها - میانمدت)

- انتصاب مدیران براساس مدل شایستگی (دانش - مهارت - نگرش) تدوین شده مشتمل بر شخصیت، ایمان، تخصص، تجربه، مهارت و کارآمدی با تأکید بر فاضل، صالح، انقلابی، جوان، مردمی، نوآور، پاکدست و ضدفساد بودن

- توسعه شیوه های سنجش شاخص های شایستگی با استفاده از فناوری های روز و هوش مصنوعی شامل آزمون های روان شناسی، شخصیت شناسی و شبیه سازی موقعیت های مدیریتی

- شفاف سازی و اطلاع رسانی عمومی ضوابط و فرآیند انتصابات مدیران

- ایجاد بانک اطلاعاتی مناسب و طراحی نظام جانشین پروری و توانمندسازی مدیران به منظور شناسایی استعدادهای منابع انسانی شایسته به ویژه جوانان برای انتصاب در پست های مدیریتی

- استفاده از نتایج «سامانه یکپارچه برنامه ریزی و نظارت قوه قضائیه» به منظور ایجاد سازوکاری برای ارتقای افراد برتر و پیشنهاد جایگزینی ده درصد از مدیران دارای ضعیف ترین سطح عملکرد به صورت سالیانه (معاونت اول، دادستانی کل کشور، حوزه ریاست، دادرسی انتظامی قضات، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، معاونت راهبردی، مرکز حفاظت و اطلاعات - میانمدت)

۸) طراحی و ایجاد الگوی مطلوب فرهنگ سازمانی براساس مسئله شناسی فرهنگی قوه قضائیه از طریق اجرای برنامه های زیر:

- تدوین و اجرای منشور اخلاقی و کدهای رفتاری کارکنان قوه قضائیه و تعریف رویه های نظارتی آن

- الگوسازی و ارزشآفرینی سازمانی با ترویج نمادها و برگزاری آیین های تجلیل از مفاخر و پیشکسوتان و ایثارگران و

- تکریم بازنشستگان و ارائه خدمات مناسب به آنها و ایجاد «کانون بازنشستگان قوه قضائیه» (معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استانها - میان مدت)

۹) ارائه خدمات مربوط به سنجش و پایش سلامت جسم و روان کارکنان و خانواده های آنان با بهره گیری از ظرفیت های تخصصی برون سازمانی (معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استانها - کوتاه مدت)

۱۰) اصلاح نظام جبران خدمات به منظور رعایت عدالت و کرامت منابع انسانی و ارتقای سلامت اداری با رعایت ملاحظات زیر:

- بازنگری در نظام برخی از پرداخت ها نظیر اضافه کاری، بهره وری، پاداش و خدمات رفاهی بر مبنای ارزیابی عملکرد و میزان اجرای برنامه های ابلاغی (معاونت راهبردی، معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استانها - میانمدت)

- توجه ویژه به قضات گروه های شغلی پایین و کاهش فاصله درآمدی آنان با گروه های بالاتر با اصلاح «آیین نامه تعیین گروه های شغلی قضات» (معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، دادگستری استانها - میانمدت)

- بهبود توان ارائه خدمات رفاهی و درمانی و افزایش عدالت توزیعی در سراسر کشور با تغییر رویکرد از «تصدی گری» به «خرید خدمت» و ارتقای «بیمه تکمیلی خدمات درمانی» با استفاده از عواید حاصل از واگذاری مراکز رفاهی و درمانی (معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استانها - کوتاه مدت)

۱۱) صیانت از منابع انسانی و ارتقای سلامت اداری قوه قضائیه با:

- رصد هوشمند و مقابله با کارکنان متخلف، شاهدان دروغین، کارچاق کنها، و مرتبطين قوه قضائيه اعم از وكلا و كارشناسان رسمي متخلف

- ارتقای برنامه‌های پیشگیرانه و آموزش کارکنان و تذکر و اخطار در زمان مناسب

- پالایش گزارشها و امحای گزارشهای غیرمستند در پرونده های حفاظتی اشخاص

- تقویت بازرسی ها و نظارت های فعالانه با اولویت بندی آن ها بر اساس احتمال وقوع تخلف مبتنی بر نتایج حاصل از تحلیل اطلاعات سامانه ها و فراهم سازی امکان گزارش دهی اشخاص با حفظ محرمانگی هویت و تسهیل اعلام شکایت

- رصد هوشمند داراییها و نقل و انتقالات مالی به حساب کارکنان قوه قضائیه و خانواده‌های آن ها (مرکز حفاظت و اطلاعات، دادسرای انتظامی قضات، سازمانها و واحدهای تابعه - کوتاهمدت)

۱۲) افکارسنجی از قضات و کارکنان قوه قضائیه درباره عملکرد بخشها و مدیران بهصورت سالیانه و تحلیل و ارائه نتایج آن به مسئولان عالی قضایی (مرکز حفاظت و اطلاعات، معاونت راهبردی، سازمانها و واحدهای تابعه - کوتاه مدت)

مبحث سوم: منابع مالی و فیزیکی

۱) پیگیری به منظور تثبیت، تقویت و افزایش سالیانه سهم بودجه قوه قضائیه از بودجه عمومی کشور (معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، معاونت حقوقی و امور مجلس، وزارت دادگستری - میانمدت)

۳) افزایش سلامت مالی و اداری با شفاف سازی عمومی و برخط ضوابط و قواعد حاکم مناقصه ها و مزایده های قوه قضائیه و مشخصات اشخاص منتفع در سامانه های مرتبط قانونی و بارگذاری در سامانه تدارکات دولت الکترونیک (ستاد) (معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی - کوتاهمدت)

۴) تأمین مسکن مناسب برای حداقل (۶۰) درصد کارکنان دادگستری با سابقه پنج سال خدمت و با اولویت افراد متأهلی که تاکنون از مزایای دولتی در حوزه زمین و مسکن استفاده نکرده‌اند، با رعایت موارد زیر:

- سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر فرآیند تأمین مسکن کارکنان و پیگیری اجرای برنامه‌های تأمین مسکن استانی و دریافت گزارشهای دوره‌ای و کمک به حل مشکلات دادگستری استانها

- فعالسازی بنیاد تعاون و رفاه کارکنان در زمینه تأمین مسکن

- ارائه برنامه عملیاتی تأمین مسکن مناسب در هر استان با پیگیری تأمین زمین و نظارت بر فعالیت تعاونیهای مسکن کارکنان با رعایت قوانین و مقررات (معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استانها - بلندمدت)

۵) تدوین و استقرار نظام بهره برداری بهینه از فضا و تجهیزات قوه قضائیه با رعایت ملاحظات زیر:

- اجرای مصوبه مولدسازی داراییها با مستندسازی و ساماندهی کل املاک قوه قضائیه و ایجاد بانک جامع اطلاعات املاک به منظور تأمین منابع لازم برای تکمیل طرحهای نیمه تمام

- افزایش بهره وری فضاهای موجود اداری و قضایی از طریق تغییر زمان بندی ارائه خدمات و تغییر معماری ساختمان های موجود و محدودسازی ساخت یا خرید ساختمان جدید به موارد ضروری و صرفاً بر مبنای دستورالعمل مصوب رئیس قوه قضائیه

- اتصال کد پرسنلی افراد با کد تجهیزات در اختیار ایشان (معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، سازمان ها و واحدهای تابعه، دادگستری استانها - میانمدت)

مبحث چهارم: قوانین و مقررات

۱) انطباق آیین نامه ها، دستورالعمل ها، بخشنامه ها، رویه ها و فرآیندهای جاری با سند تحول براساس نیازهای اعلامشده به معاونت حقوقی و امور مجلس و الزام به تهیه پیوست انطباق پیشنهادی قوانین و مقررات جدید با سند تحول (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت اول، حوزه ریاست - کوتاهمدت)

۲) تسریع در فرآیند تدوین قوانین و مقررات با جمعآوری یکباره نظرات کلیه بخشهای ذیربط و حذف مراحل بازمینی غیرضروری (معاونت حقوقی و امور مجلس، حوزه ریاست، وزارت دادگستری سازمانها و واحدهای تابعه - کوتاه مدت)

۳) پیگیری تنقیح، اصلاح و رفع خلأهای قوانین و مقررات سالانه در سه حوزه اولویتدار با تأکید بر تحکیم و تعالی نظام خانواده، توسعه مشارکت ها و نظارت های مردمی، پیشگیری از وقوع جرم و اختلاف، بهره مندی حداکثری از فناوری های حقوقی روز و حبس زدایی (معاونت حقوقی و امور مجلس - بلندمدت)

۴) تنقیح آیین نامهها، دستورالعملها و بخشنامههای ابلاغی رئیس قوه قضائیه طی بیست سال گذشته (معاونت

6/26/24, 12:40 PM
(۵) تنظیم «سند سیاستی» پیش از تدوین پیش نویس لوایح مشتمل بر ابعاد و اهمیت مسئله، آسیب شناسی و علل بروز مسأله و راه‌حلهای آن و استفاده از «سامانه طرح‌ها و لوایح جمع‌سپاری» به منظور ارزیابی و ارائه پیشنهادهای اصلاحی توسط افراد خبره قوه قضائیه، صاحب نظران حوزه و دانشگاه و نهادهای علمی و فناوری و نهادهای مردمی و طراحی نظام انگیزشی مناسب برای ترغیب اشخاص به مشارکت در ارزیابی‌ها (معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت راهبردی، پژوهشگاه - بلندمدت)

(۶) راهاندازی «آزمایشگاه سیاستی قضایی» با هدف پیشبینی تبعات اجرای لوایح قانونی و کاستن از ابهام و تفسیرپذیری قوانین و مقررات با کسب نظر از قضات منتخب با نمونه‌گیری از میان تمامی قضات و منوط شدن ارائه پیشنهادهای تصویب قوانین و مقررات به اتحاد تفسیر از سوی قضات منتخب (معاونت حقوقی و امور مجلس، پژوهشگاه - بلندمدت)

مبحث پنجم: فناوری اطلاعات و ارتباطات

(۱) سیاستگذاری واحد در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و ارتقای سامانه‌های قوه قضائیه با تأکید بر:

- تجمیع و یکپارچه‌سازی داده‌ها و سامانه‌ها

- استانداردسازی تبادل اطلاعات در داخل و یا خارج از قوه قضائیه

- افزایش کیفیت سطح خدمات

- حفاظت از داده‌ها و ارتقای امنیت فناوری اطلاعات

- فراهم سازی امکان استعلام برخط اطلاعاتی که با تأیید شخص و استعلام از قوه قضائیه در اختیار ایشان و اشخاص حقیقی و حقوقی مورد تأییدشان قرار می گیرد نظیر گواهی عدم سوء پیشینه، ممنوعالخروج بودن، ممنوعالمعامله بودن و وضعیت مالکیت رسمی اموال غیرمنقول (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت راهبردی، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمانها و واحدهای تابعه - میانمدت)

۲) ارائه داشبورد برخط ارزیابی عملکرد کمی و کیفی حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات قوه قضائیه و سازمانهای تابعه براساس استانداردهای تخصصی مدیریت خدمات فناوری اطلاعات شامل شاخصهایی نظیر کیفیت سطح خدمات، میزان تراکنشهای موفق و اتصال سامانهها با ارائه دسترسی سلسله مراتبی به ریاست قوه قضائیه، معاونت اول و معاونت راهبردی (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمانها و واحدهای تابعه - میانمدت)

۳) طراحی و فعال سازی زیست بوم نوآوری دیجیتال قوه قضائیه جهت بهره مندی حداکثری از ظرفیت همکاری با دانشگاه ها، پژوهشکده ها، شتاب دهنده ها، مراکز نوآوری، شرکت های دانش بنیان و شرکتهای نوپا (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، معاونت راهبردی، سازمانها و واحدهای تابعه - میانمدت)

مبحث ششم: پژوهش و نوآوری

۱) برگزاری رویدادهای حل مسأله بهمنظور تحقق سیاستگذاری مشارکتی قوه قضائیه با رویکرد آینده پژوهی و رعایت موارد زیر:

- جلب نظر از واحدهای مختلف سازمانی قوه قضائیه جهت شناسایی مسائل اولویتدار با تمرکز بر عوامل و ریشههای شکل دهنده مسائل

- طراحی سازوکارهای انگیزشی برای تقدیر از مشارکت کنندگان برتر و اتصال آن به نظام های منابع انسانی از جمله ارتقای شغلی و نقل و انتقال (پژوهشگاه، معاونت راهبردی، معاونت حقوقی و امور مجلس - کوتاهمدت)

۲) انجام (۹۰) درصد فعالیتهای پژوهشگاه قوه قضائیه با اولویت اجرای سند تحول و تعالی براساس اعلام نیاز واحدهای قوه قضائیه و با راهبری آنها مانند تدوین گزارش پژوهشی برای کلیه لوایح قضایی و موضوعات مطرح در هیأت عمومی دیوانعالی کشور و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و انجام ارزیابی تاثیرات لوایح قانونی (پژوهشگاه، معاونت راهبردی، معاونت حقوقی و امور مجلس، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۳) انتشار عمومی، برخط و ماهانه آمار تعداد کل پرونده های ورودی، خروجی، موجودی و مانده به تفکیک حوزه های قضایی و ده عنوان پرتکرار خواسته و اتهام و میانگین زمان رسیدگی به منظور تسهیل دسترسی پژوهشگران به آمارهای دقیق (مرکز آمار و فناوری اطلاعات، پژوهشگاه - کوتاهمدت)

مبحث هفتم: تعامل با سایر قوا و نهادها

۱) تشکیل کمیته تخصصی به منظور ارائه نظرات مشورتی به رئیس قوه قضائیه جهت طرح در جلسات شورایعالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، شورایعالی امنیت ملی، شورایعالی انقلاب فرهنگی و شورایعالی فضای مجازی (حوزه ریاست - کوتاهمدت)

۲) تقویت تعامل قوه قضائیه با مجلس شورای اسلامی از طریق:

- تشکیل کارگروههای مشترک با کمیسیونها به ویژه کمیسیون قضایی و حقوقی، کمیسیون اصل نود و کمیسیون اقتصادی و مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی به منظور فراهم سازی امکان هم افزایی در فرآیند اصلاح و تصویب قوانین مورد نیاز در اجرای سند تحول

- تسریع در رسیدگی به گزارشهای ارسالی از سوی مجلس شورای اسلامی با اولویت گزارشهای تحقیق و تفحص و کمیسیون اصل نود و اعلام نتایج اقدامات انجام شده (معاونت اول، حوزه ریاست، معاونت حقوقی و امور مجلس، وزارت دادگستری، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۳) تشکیل کارگروههای مشترک بین قوه قضائیه و قوه مجریه به منظور همافزایی در زمینه مسائل مهم مانند تدوین قوانین و مقررات، بودجه، اداری و استخدامی در سطح ملی و تشکیل کارگروههای متناظر در سطح استانها (معاونت اول، حوزه ریاست، وزارت دادگستری، معاونت حقوقی و امور مجلس، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، معاونت مالی، پشتیبانی و امور عمرانی، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

۴) اجرای «دستورالعمل جامع امور نمایندگان قوه قضائیه و نظارت بر مراجع شبه قضایی» و پیگیری ابلاغ آراء به- صورت الکترونیکی به ذینفعان، شفافسازی معیارها و فرآیند انتخاب نمایندگان بر اساس گذراندن دورههای آموزشی لازم و نظارت سامانه‌های بر عملکرد نمایندگان (معاونت اول، معاونت منابع انسانی و امور فرهنگی، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

مبحث هشتم: ارتباط با مردم

۱) تسهیل و تقویت ارتباط مردم با قوه قضائیه از طریق ایجاد «درگاه یکپارچه ارتباطات مردمی» با رعایت ملاحظات زیر:

- تقویت مرکز تماس تلفنی و اختصاص شماره سه رقمی ۱۲۹ به منظور مشاوره و راهنمایی مخاطبان در زمینه مسائل و پرسشهای حقوقی با استفاده از ظرفیت حقوقدانان و وکلا

- اتصال سامانه های گزارش دهی مردمی به درگاه یکپارچه و تجمیع اطلاعات حاصل از تمامی مسیرهای ارتباطی از جمله ارسال نامه، تماس تلفنی و مراجعه حضوری

- داده کاوی اطلاعات سامانه به منظور آسیبشناسی فرآیندها و تحلیل مراجعات پرتکرار و ارائه گزارش تحلیلی فصلی به «شورایعالی قوه قضائیه» (حوزه ریاست، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده، دادگستری استانها - میانمدت)

۲) افزایش رعایت حقوق مراجعان با اصلاح و ابلاغ «بخشنامه تکریم ارباب رجوع» با ملاحظات زیر:

- اعلام عمومی و برخط فرآیندها و رویه های دریافت خدمات قضایی، ثبتی و حقوقی و نصب فرآیندها و رویه های دریافت خدمات در معرض دید مراجعان

- اطلاع رسانی حقوق و تکالیف مراجعان با روش های متنوع، شفافیت زمان حضور هر یک از قضات، کارکنان و مدیران، استقرار سامانه نوبت دهی و پیش بینی خدمات رفاهی مناسب در محل ارائه خدمات

- استقرار شعبه سیار دفتر خدمات الکترونیک قضایی در همه زندانها و اجرای ماده (۱۱۳) آییننامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

- فراهم سازی امکان استعلام و اطلاع از آخرین وضعیت پروندههای قضایی برای عموم مردم از طریق مراجعه به دفاتر خدمات الکترونیک قضایی به منظور کاهش مراجعات حضوری به مراجع قضایی

- فراهم سازی امکان اعلام نظر برخط پیرامون خدمات دریافتی با حفظ محرمانگی هویت مراجعان و استفاده از آن به عنوان یکی از شاخص های ارزیابی عملکرد منابع انسانی

۳) اجرای «دستورالعمل نحوه مشارکت تعاملی نهاد‌های مردمی با قوه قضائیه» به منظور جلب مشارکت نهاد‌های مردمی در فرآیندهای سیاستگذاری، پیشگیری از وقوع جرم، رسیدگی، میانجیگری و صلح و سازش، حمایت از بزه‌دیدگان، اصلاح مجرمان، نظارت بر اجرای قوانین و ارائه گزارش هر سه ماه یکبار به مسئولان عالی قضایی (معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

مبحث نهم: رسانه

۱) تصویرسازی مناسب از قوه قضائیه از طریق:

- تبیین نقاط برجسته عملکرد قوه قضائیه در موضوعاتی نظیر احیاء حقوق عامه، مبارزه با فساد، رفع موانع تولید و ارتقای امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری مولد، صیانت از آزادی‌های مشروع، جلب مشارکت مردم، تأمین حقوق متهمان، توسعه صلح و سازش، استفاده از نهادهای ارفاقی از قبیل مجازاتهای جایگزین حبس، اصلاح و تربیت مجرمان و کیفر مجرمان حرفه‌ای و خطرناک از طریق انعکاس مناسب اقدامات صورت گرفته در رسانه‌های داخلی و خارجی و فضای مجازی (مرکز رسانه، دادستانی کل کشور، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

- ارائه تصویر قوه قضائیه به عنوان ملجأ و پناهگاه قابل اتکاء مظلومان، ترسیم چهره قاضی به عنوان فردی مستقل، بی طرف، نفوذناپذیر و دارای طمأنینه و چهره دادستان به عنوان فردی شجاع و عدالت‌جو و معرفی قضات، دادستان‌ها و کارکنان ساعی و خدوم، مفاخر و چهره‌های ماندگار قوه قضائیه (مرکز رسانه، دادستانی کل کشور، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

- حمایت از تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان محصولات رسانه‌ای و آثار هنری در حوزه حقوقی و قضایی و تولید محتوای مناسب برای ارتقای دانش حقوقی جامعه با تسهیل تعامل آنها با دادگستریها، زندانها و دستگاه‌های ذیربط و ایجاد بانک موضوعی پرونده‌های قضایی به منظور پیشنهاد ایده، محتوا و سوژه‌های جذاب و فراهمسازی امکان پژوهش در تکمیل پروژه‌های سینمایی، تلویزیونی، شبکه نمایش خانگی، مستند و فیلم کوتاه در قالب «کارگروه فیلم و سریال قوه قضائیه» (مرکز رسانه، سازمانها و واحدهای تابعه، دادگستری استانها - کوتاهمدت)

- افکارسنجی از عموم مردم درباره عملکرد بخشهای قوه قضائیه هر شش ماه یکبار با استفاده از توان مراکز افکارسنجی معتبر و تحلیل و ارائه نتایج آن به مسئولان عالی قضایی و لحاظ آن در رتبه‌بندی مدیران (مرکز رسانه، معاونت راهبردی - کوتاهمدت)

- رصد هوشمند و دائمی فضای مجازی و رسانه‌های رسمی و غیررسمی و پایش کنش‌های رسانه‌ای جریان‌ها معاند و افزایش توان برای پاسخ‌گویی سریع و به موقع به شبهات و اتهامات ناروا با تأکید بر مدیریت روایت اول و ایجاد مرجعیت خبری نسبت به اقدامات پیشرو دستگاه قضایی مانند صدور احکام و اجرای آن و بازداشت‌ها (مرکز رسانه - کوتاهمدت)

۳) تسهیل دسترسی اصحاب رسانه به محتوا از طریق:

- ایجاد دسترسی اصحاب رسانه به آخرین وضعیت پرونده‌ها با حفظ محرمانگی اطلاعات اشخاص دخیل در پرونده و برخی محکومین شامل اعلام عفو، مرخصی‌ها و مدت باقی مانده از حبس از طریق توسعه شبکه ارتباطی با مدیران و خبرنگاران رسانه‌ها، انسان‌رسانها و نخبگان رسانه‌های (مرکز رسانه - کوتاه مدت)

- آموزش فعالان رسانه‌های در جهت تهیه محتوای رسانه‌های مناسب درباره علل وقوع جرائم و دعاوی به‌منظور افزایش مطالبه عمومی برای ساماندهی موضوع (مرکز رسانه، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم - کوتاه مدت)

۴) مدیریت فعالانه اخبار مرتبط با قوه قضائیه از طریق:

- پیش‌بینی بازخوردهای احتمالی رسانه‌ها به اقدامات قوه قضائیه با اتکا به تحلیل منابع مرتبط از جمله روندهای

مدیریت افکار عمومی در پرونده‌های مهم و ملی با تهیه پیوست رسانه‌های قبل از اطلاعرسانی عمومی پرونده‌ها طرح‌ها و لوایح
با تشکیل منظم جلسات شورایی عالی اطلاع رسانی قوه قضائیه و کمیته دائمی ذیل آن شورا (مرکز رسانه - کوتاه- مدت)

- حضور فعالانه و مستمر «سخنگوی قوه قضائیه» در میان آحاد جامعه از جمله دانشجویان و حضور در فضای مجازی به منظور تبیین فوری و ارتباط مستقیم و تعامل دوسویه با مخاطبان (مرکز رسانه - کوتاه‌مدت)

- ارتقای تمرکز خبرگزاری میزان بر حوزه تخصصی حقوقی و قضایی به منظور جریانسازی و ارتقای مرجعیت رسانه‌های و ایفای نقش هدایت کننده و توزیع کننده اخبار حقوقی و قضایی (مرکز رسانه - کوتاه مدت)

- تدوین و انتشار محتوای رسانه‌های برای آشنایی و استفاده حداکثری عموم مردم از خدمات سامانه‌های قوه قضائیه (مرکز رسانه، مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سازمانهای تابعه - کوتاه‌مدت)

- نظارت بر فرآیند اطلاعرسانی پرونده‌های قضایی و الزام ضابطان به کسب مجوز در این خصوص از مراجع قضایی (مرکز رسانه، دادستانی کل کشور - کوتاه‌مدت)

۵) طراحی عملیات های موثر رسانه ای از طریق:

- طراحی و تدارک بازدید اصحاب رسانه، اهالی فرهنگ و هنر، دانشجویان حقوقی و قضایی، تشکل های دانشجویی، سازمان های مردم نهاد، اصناف، احزاب از زندان ها، طرحهای قضایی و دستاوردهای تحولی قوه قضائیه (مرکز رسانه، دادگستری استانها - کوتاه‌مدت)

- برگزاری سالیانه «جشنواره عدالت و رسانه» به منظور توسعه فرهنگ نقد و ارائه و تقدیر از الگوهای برتر با بررسی فیلم های سینمایی، مستندهای تصویری، مجموعه های تلویزیونی، محصولات چندرسانه ای، گزارش های خبری و

۶) طراحی، تولید و بسط شعارهای اصلی قوه قضائیه در هر سال با هدف ترویج گفتمان اصلی قوه قضائیه بین رسانهها و افکار عمومی و گروههای مرجع اجتماعی مانند نخبگان و دانشجویان و برگزاری نشستهای هماندیشی با آنها و چهرهسازی از قضات برجسته جهت طرح و بسط گفتمان قوه قضائیه (مرکز رسانه، حوزه ریاست، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم - میانمدت)

فصل چهارم: نظام راهبری و پایش

تحقق سند تحول و اجرای صحیح راهکارهای تحولی درگرو ایجاد زیرساخت های لازم، طراحی و برنامه ریزی تفصیلی، استقرار الگوی عملیاتی، پیگیری مستمر و رفع موانع در مسیر اجرا است. براین اساس ضروری است با استقرار نظام بازخورد و اصلاح، علاوه بر سنجش دقیق میزان موفقیت در اجرای این سند، زمینه حفظ پویایی، انعطاف پذیری و ارتقای آن فراهم شود. راهبری و پیگیری تحقق موارد فوق مستلزم پیش بینی سازوکاری مناسب در درون قوه قضائیه است که این فصل، راهنمای جامعی برای موفقیت در این حوزه ارائه می دهد. در ادامه ساختارهای لازم و نظام برنامه ریزی مناسب جهت راهبری و پایش اجرای سند تحول ارائه میگردد.

۱. ستاد راهبری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضائیه

به منظور راهبری و هدایت کلان اجرای سند تحول، «ستاد راهبری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضائیه» به ریاست رئیس قوه قضائیه با عضویت معاون اول، رئیس دیوانعالی کشور، دادستان کل کشور، رئیس حوزه ریاست، معاون راهبردی (دبیر ستاد)، معاون حقوقی و امور مجلس و رئیس مرکز پیگیری اجرای سند تحول و دو صاحب نظر با حکم رئیس قوه قضائیه با وظایف زیر تشکیل می شود:

نظارت کلان بر حسن اجرای سند تحول و عملکرد واحدهای سازمانی مسئول با اولویت طرحهای پیشران

تصمیم گیری های مقتضی برای رفع موانع اجرای سند تحول به استناد گزارش های دوره ای مرکز پیگیری اجرای سند

تصویب نسخه های ارتقاءیافته سند تحول

در جلسات ستاد راهبری، حسب مورد و بر اساس دستور جلسات از سایر مسئولان مرتبط دعوت می گردد.

۲. مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضائیه

به منظور پایش و نظارت بر تحقق سند تحول و تعالی و بررسی انطباق اجرای برنامه ها با راهبردهای سند، مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی قوه قضائیه وظایف زیر را بر عهده دارد :

- بررسی برنامه عملیاتی و شاخصهای مربوط به راهکارهای سند تحول با مشارکت واحدهای سازمانی مسئول و تصویب و ابلاغ آنها

- پیگیری مستمر اجرای راهکارهای سند تحول از واحدهای سازمانی مسئول

- ابلاغ مصوبات ستاد راهبری و تصمیمات جهت اجرای صحیح راهکارها و ایجاد هماهنگی، رفع تعارضات و اختلافات واحدهای سازمانی همکار

- دریافت و بررسی تخصصی درخواست های اصله، گزارشها، مستندات و پیشنهادهای واحدهای سازمانی در اجرای سند تحول

- پایش، نظارت و ارزیابی مستمر وضعیت اجرای سند تحول مبتنی بر شاخصهای کلیدی عملکرد
- ایجاد «سامانه رصد و پایش تحول قوه قضائیه» با قابلیت تولید داشبورد مدیریتی و دسترسی سلسله مراتبی سازمانی
- تهیه گزارش وضعیت اجرای سند تحول هر شش ماه و انتشار عمومی آن
- ایجاد آگاهی عمومی نسبت به سند تحول و نتایج اجرای راهکارهای تحولی
- ارزیابی عملکرد واحدهای سازمانی در اجرای سند تحول و تقدیر از مدیران برتر

زمان بندی اجرای فعالیتهای با ملاحظه انجام حداقل (۴۰) درصد حجم برنامه عملیاتی راهکارهای میان مدت تا پایان سال ۱۴۰۳، حداقل (۳۰) درصد حجم برنامه عملیاتی راهکارهای بلندمدت تا پایان سال ۱۴۰۳ و حداقل (۶۰) درصد حجم برنامه عملیاتی راهکارهای بلندمدت تا پایان سال ۱۴۰۴ تنظیم میگردد.

۳. کارگروه های مشترک

به منظور راهبری و هدایت اجرای سند تحول در هر کدام از واحدهای سازمانی مسئول، کارگروه مشترک به ریاست بالاترین مقام واحد سازمانی مسئول و نماینده مرکز پیگیری اجرای سند تحول و سایر مدیران ذیربط آن واحد سازمانی تشکیل میشود.

- تشخیص نیازها و تعیین اهداف دقیق راهکار، تعیین زمان بندی و تدوین برنامه عملیاتی سند تحول، حداکثر طی دو ماه پس از ابلاغ سند تحول جهت ارائه به مرکز پیگیری اجرای سند تحول

- پیگیری مستمر اجرای راهکارها و بهبود پیشرفت هر فعالیت و اعمال تغییرات و اصلاحات لازم در صورت لزوم

- تهیه گزارش های پیشرفت راهکار جهت ارائه به مرکز پیگیری اجرای سند تحول

۴. کارگروه های استانی

شورای قضایی استان به ریاست رئیس کل دادگستری استان، وظیفه پیگیری اجرای سند تحول در سطح استان را بر عهده دارد و گزارش پیشرفت اجرای راهکارها را به مرکز پیگیری اجرای سند تحول و تعالی ارائه مینماید.

۵. برنامه های عملیاتی

بهمنظور پیاده سازی دقیق سند تحول و تعالی و تنظیم مراحل اجرای هر یک از راهکارها، برنامه های عملیاتی با همکاری واحدهای سازمانی مسئول، تدوین خواهد شد. این برنامه عملیاتی شامل نتایج مورد انتظار از اجرا، فعالیت های لازم برای اجرای راهکار (ساختار شکست کار)، زمان بندی اجرای فعالیت ها، برآورد منابع مورد نیاز جهت انجام فعالیتها با مشارکت واحدها و دستگاه های مرتبط میباشد که حداکثر طی مدت سه ماه پس از ابلاغ سند، تدوین، تصویب و ابلاغ خواهد شد.

۶. طرح های پیشران

ردیف

عنوان طرح پیشران

مجری اصلی طرح

۱

قضازدایی

معاونت حقوقی و امور مجلس

۲

معاونت حقوقی و امور مجلس

۳

هوشمند سازی

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

۴

ساماندهی ضابطان

دادستانی کل کشور

ارزیابی عملکرد قضات

دادسرای انتظامی قضات

۶

ارتقای شفافیت و رفع ساختارهای فسادزا

سازمان بازرسی کل کشور

۷

اشتغال زندانیان

۸

صدور اسناد رسمی و حدنگاری (کاداستر)

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

۹

درگاه یکپارچه ارتباطات مردمی

حوزه ریاست

۱۰

معاونت مالی پشتیبانی و امور عمرانی

این سند مشتمل بر یک مقدمه و چهار فصل در مورخ ۱۴۰۳/۱/۶ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

رئیس قوه قضائیه - غلامحسین محسنی اژیه

[۱]- بند (۱) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

[۲]- بند (۲) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

[۳]- بند (۳) اصل (۱۵۶) قانون اساسی، اصل (۱۶۱) و اصل (۱۷۴) قانون اساسی

[۴]- اصل (۱۷۴) قانون اساسی

[۵]- بند (۴) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

[۶]- بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی

[۸] سیاستهای کلی ابلاغی مقام معظم رهبری